

Com dominar el
nivell

Solucionari

1 capità, èxit, però, ràpida, estètica, cinquè prudència, polonès, vostè, tèrbol, dinovè, finlandès vintè, resistència, vint-i-dosè, hongarès, vigència, pèndol mèrit, sisè, francès, demència, irlandès, decència cafè, escocès, sòcol, mòbil, autògraf, còmode

2 **-ència** (noms derivats d'adjectius): prudència, resistència, demència, vigència, decència. (Més: *insolència, urgència, indignència, displicència, opulència...*)
-ès (adjectius i noms gentilicis): polonès, escocès, francès, hongarès, irlandès, finlandès. (Més: *anglès, portuguès, danès, ucraïnès, japonès...*)
-è (ordinals): vintè, sisè, vint-i-dosè, dinovè, cinquè. (Més: *quarantè, seixanta-tresè, tretzè, noranta-unè...*)

3 tímid, estaré, únic, posaré, aniré, núvol calorós, una fórmula, un congrés, estengués, només, esplendorós vingués, olorós, deixaré, difícil, verinós, caigués accés, mític, avantatjós, rigorós, néixer, útil

4 **-ós** (adjectius derivats de noms): calorós, olorós, avantatjós, rigorós, verinós, esplendorós. (Més: *envejós, espantós, gloriós, sucós, ventós...*)
-és (1a i 3a persones singular de l'imperfet de subjuntiu): vingués, estengués, caigués. (Més: *digués, pensés, cregués...*)
-é (1a persona singular del futur d'indicatiu): estaré, deixaré, posaré, aniré. (Més: *compraré, prepararé, sortiré, faré...*)

5 les finestres cegues, unes botigues fosques, algunes branques llargues els deutes públics, mitges paraules, unes monges catòliques uns paraigües negres, aquelles egües* ranques, unes altres taques llargues unes línies obliqües, les úniques venjances, aquestes mosques boges

* La forma *eugues* és el plural de la variant sinònima *euga*.

6

	tancar	plegar	llençar	menjar
jo	tanco	plego	llenço	menjo
tu	tanques	plegues	llences	menges
ell/ella/vostè	tanca	plega	llença	menja
nosaltres	tanquem	pleguem	llencem	mengem
vosaltres/vós	tanqueu	plegueu	llenceu	mengeu
ells/elles/vostès	tanquen	pleguen	llencen	mengen

7

- a) Exigeixen l'alliberament de l'homicida de la germana de l'ambaixador?
ambaixador: en castellà hi ha **e-** a l'arrel: «*embajador*».
- b) L'Anna era una política molt noble que provenia del nord de Sardenya.
Sardenya: en castellà hi ha **-e-** a l'arrel: «*Cerdeña*».
- c) La Caterina s'ha ben enamorat del modista del veïnat.
Caterina: en castellà hi ha **-a-** després de la **t**: «*Catalina*».
- d) Aquell electricista de Terrassa és un assassí en sèrie.
assassí: en castellà hi ha **-e-** a l'arrel: «*asesino*». [La forma «*Tarrasa*» no és oficial i s'ha de bandejar en qualsevol llengua.]
- e) El monarca d'Anglaterra pregà als seus concitadans que no avaluessin encara la seva gestió.
avaluessin: en castellà hi ha **e-** a l'arrel: «*evaluasen*».
- f) Aquesta conducta és una prova eloqüent de l'esperit suïcida del sergent.
sergent: en castellà hi ha **-a-** a l'arrel: «*sargento*».
- g) La població jueva el considera tot un patriarca i se sent en deute amb ell.
deute (m.): en castellà «*deuda*» (f.) acaba en **-a**.

8

Terminacions excepcionals:

- a) Masculins en **-a**:
-arca: monarca, patriarca.
-ista: modista, electricista.
-cida: homicida, suïcida.
- b) Femenins en **-e**:
-ble (adj. invariable): noble.
 Altres: *sèrie* (*deute*, però, és masculí).

9

Possibles respostes:

assasí [castellà: «*asesino*»] → derivat: *assassinat*
avaluar [castellà: «*evaluar*»] → derivat: *avaluació*
avantatge [castellà: «*ventaja*»] → derivat: *avantatjós*
avaria [castellà: «*avería*»] → derivat: *avariar-se*
rancor [castellà: «*rencor*»] → derivat: *rancorós*
davant [castellà: «*delante*»] → derivat: *davanter*
darrere [castellà: «*detrás*»] → derivat: *endarrerir*
cinquanta [castellà: «*cinquenta*»] → derivat: *cinquantena*

assemblea [castellà: «*asamblea*»] → derivat: *assembleari*
Caterina [castellà: «*Catalina*»] → derivat: *encaterinar-se*
 'quedar embadalit'
efeminat [castellà: «*afeminado*»] → derivat: *efeminament*
Empar [castellà: «*Amparo*»] → derivat: *emparar*
Empordà [castellà: «*Ampurdán*»] → derivat: *empordanès*
Empúries [castellà: «*Ampurias*»] → derivat: *emporità*
enyor [castellà: «*añoranza*»] → derivat: *enyorança*
meravella [castellà: «*maravilla*»] → derivat: *meravellós*
resplendir [castellà: «*resplandecer*»] → derivat: *resplendent*
sergent [castellà: «*sargento*»] → derivat: *sergenteria*
treball [castellà: «*trabajo*»] → derivat: *treballar*

vernís [castellà: «barniz»] → derivat: envernissar
esparrec [castellà: «esparrajo»] → derivat: esparreguera

Pàg. 7

10

- La vostra pobla cosina s'estava en un racó tota desolada.
- Aquell dentista negre havia nascut a Egipte.
- L'Esteve i l'Esmaragda s'estaven ajaguts damunt l'herbei mentre llampeguejava.
- Ara gairebé tothom sap escriure, però no era així durant el Renaixement.
- Obré'm ara la porta una altra vegada. Oi que després no et faria res tancar-me-la darrera meu?
- Si voleu aprendre a nedar, no tragueu tan sovint el cap de l'aigua.
- De jove, la pediatra feia de peixatera a plaça; i el seu marit, que també és pediatre, havia despatxat en una ferreteria.

Unitat 3

Pàg. 8

11

- El collaret se li ha omplert de brutícia.
- Com que no veia la línia horitzontal, li van aconsellar unes noves ulleres.
- De tant acostar-se a les onades, aquell individu s'ha mullat de cap a peus.
- En llençar a la foguera les fustes més gruixudes, s'ha format una gran fumera.
- No puc xuclar l'aigua dipositada si no dispoço de més recursos tècnics.
- El foraster es va agenollar en apropar-se a la zona portuària.
- Van netejar la fullaraca i altres residus acumulats durant mesos.
- S'ha abocat a la finestra per veure els baixos dels comerços.

Pàg. 9

12

- Té una mala jeia, aquest home! Sembla que, en comptes d'enraonar, escupi les paraules: esquitxa odi...
- Sento que la directora està tossint: en deu haver agafat un de ca l'ample, de refredat, sortint a passejar sota la pluja!
- Vés-te'n, surt d'aquí, noi, que si em fas caure m'hauran de collir amb pinces -em deia l'àvia Ció.
- Si no trinxes bé la fruita del puré, veuràs com la menuda s'hi ennuega, tus i l'escup a terra.
- La Roser sempre cus allò que es forada i, si li cau una agulla, la cull de seguida perquè ningú se la clavi.

Unitat 4

Pàg. 10

13

l'assemblea (f.), l'univers (m.), l'hivern (m.), l'indigent (m.) / la indigent (f.), l'estona (f.)
l'úlcer (f.), la intensitat (f.), la urgència (f.), l'invitat (m.), la uruguiana (f.)

14

- Passo per l'hort fins a sortir davant l'andana de l'estació.
- Escric a l'amic i a l'amiga. Els parlo de l'emoció que sento envers ell i ella.
- La fi de l'imperi era la principal preocupació de l'emperador de l'estat africà.
- Els parlava de la prova que feien a l'institut, però es referia a l'examen de l'assignatura.
- No s'ha adonat encara de l'avantatge de l'invent de l'enginyer de l'equip estranger.

Pàg. 11

15

- La indicava.
- L'hipnotitzo amb un pèndol trucat.
- La il·lustrarem amb motius al·legòrics.
- L'ignora.
- La humiliava amb preguntes enrevessades.
- Els indignats la incompliran.
- En sortir del port, l'hissen.
- La untaven amb mantega.

16

a)

me l'agafa	te l'agafa	se l'agafa
me l'agafa	te l'agafa	se l'agafa
me'ls agafa	te'ls agafa	se'ls agafa
me les agafa	te les agafa	se les agafa

b)

agafa-me'!	agafa-te'!	agafa'ns-el!
agafa-me-la!	agafa-te-la!	agafa'ns-la!
agafa-me'ls!	agafa-te'ls!	agafa'ns-els!
agafa-me-les!	agafa-te-les!	agafa'ns-les!

Pàg. 12

17

jo m'eixugo
tu t'eixugues
ell / ella / vostè s'eixuga
nosaltres ens eixuguem
vosaltres / vós us eixugueu
ells / elles / vostès s'eixuguen

- a) Anirem a l'hotel passant per l'alberg (o de l'alberg).
 b) Ens arribarem fins a l'Estartit a través de l'avinguda del riu (o pel riu).
 c) Li agrada el so, però professionalment es dedica a la imatge i a l'art gràfic en general. (*Admissible*: ... i l'art gràfic en general)
 d) Eliminar la unitat de l'illa era la instrucció dictada pel més alt comandament de l'exèrcit de l'Argentina (o a l'Argentina).
 e) La instància parla només de l'infermer i no pas de la infermera.
 f) L'únic problema ha provingut de la impaciència de l'Hèctor i (de) la histèria de l'Helena.

Pàg. 13

- a) La inflamació de l'orella dreta li arribava fins a l'ull i l'obligà a canviar els auriculars (o d'auriculars).
 b) Tornava de l'ajuntament (o a l'ajuntament), on ja havia lliurat la instància.
 c) La urbanització on viu la Irene és la millor de l'illa.
 d) L'única cosa que se li va acudir fou agafar l'arma i disparar contra la iguana.
 e) La il·lusió de l'Eva és anar a viure amb l'Albert i (amb) l'Olga prop de l'Atlàntic.
 f) L'hostaler de l'avinguda de l'Om va penjar un rètol pintat a l'oli a la façana de l'edifici.

- (Que jo ara) me'n vagi
 (Que tu ara) te'n vagis
 (Que ell / ella / vostè ara) se'n vagi
 (Que nosaltres ara) ens n'anem
 (Que vosaltres / vós ara) us n'aneu
 (Que ells / elles / vostès ara) se'n vagin

Unitat 5

Pàg. 14

vis-qué, set-ze, anys (monosíl·lab), sal-vat-ge, peus, cor-ri-ols, bai-xa-va, ba-nya-va, at-zar, comp-te, com-pa-nyí-a, hau-ri-a, as-se-de-ga-des, co-mar-ques, Gar-ri-gues, féu (monosíl·lab), co-nei-xen-ça, for-mat-ge, o-ve-lla

Pàg. 15

- a) dis-ci-pli-na fèr-ri-a
 b) he-ro-ï-na pa-lla-re-sa
 c) guer-rer pa-ra-gua-ià
 d) en-ques-ta su-ís-sa
 e) ra-ïm pe-ne-de-senc
 f) dei-xa cór-rer
 g) Pas-qua flo-ri-da
 h) bres-so-leig su-au
 i) e-va-cu-ar ca-ses
 j) dis-se-nyar au-di-o-vi-su-als

Unitat 6

Pàg. 16

- Amb è (oberta): esfèric, mètode.
 Amb é (tancada): també, créixer, el congrés, accés.
 Amb ò (oberta): automòbil, pròleg, òrfena.
 Amb ó (tancada): lluminós, plujós, estómac, botó [amb accent gràfic si és nom; sense accent gràfic si és una forma del verb botar: jo boto, amb la primera o pronunciada tancada].

Pàg. 17

- a) El cor li batega (o, *en passat*, bategà) molt ràpid després de la pràctica d'exercici físic.
 b) He dit al nostre company portuguès que no vindré a classe de matemàtiques, sinó que assistiré només a la de física quàntica.
 c) La pròxima pel·lícula tracta d'un químic que experimentava amb cadàvers d'ocells aquàtics. Un tema ben esgarrifós!
 d) La ceràmica ibèrica sempre ha estat molt valorada pels historiadors hispànics.

Unitat 7

Pàg. 18

- a) Si l'Úrsula no té crossa, vostè li haurà de donar la mà.
 b) Siplau, dóna aquest tros de pa a la dona, que a tu et té més confiança.
 c) El vostre nét ja podria venir més net al gimnàs: tothom diu que ell fa una catipén que tomba!
 d) Jo sóc molt dormilega, no com ell: sempre dormo com un soc, assegut al sofà de l'habitació de baix.
 e) Ells rai! Com que són petits, els agafa el son ben d'hora i perden de vista el món.
 f) De les eines de més d'un ús, no us en refieu: no són prou útils perquè fallen sovint!

Pàg. 19

«Yes»*
 Com que d'anglès no en sé res, perquè sóc nat a pagès i tinc el cap ben espès, però miro pel meu interès...

... he decidit, compromès, matricular-me, ara ves, a l'acadèmia d'anglès; que, parlant-lo com si res i entenant-lo ben entès, em faci de contrapès i savi i ric com burgès.

I així que n'ompló l'imprès
signo en un tres i no res,
i, més de pressa que estès,
compro les sessions a pes.

No em pregunteu si n'he après,
ni si he aprovat o suspès:
que l'acadèmia d'anglès,
potser hi era però no «yes»!
Que dels aprenents, ai ves,
cap no n'ha sortit il·lès!

Mentrestant, és ben palès,
parlo i escric polonès.
Potser amb el temps i una canya....
Fills de la Gran Bretanya!

Jordi SOLER

Hi ha una colla de **participis** irregulars que acaben en **-ès**:
(en el text) *compromès, entès, imprès, estès, après i suspès*
(com a tals participis, però, a la cançó només hi funcionen
après i suspès; la resta són adjectius, llevat d'*imprès*, habilitat
com a nom).

* Es tracta d'un joc entre l'adverbi afirmatiu anglès *yes* i la seqüència
homòfona catalana *hi és* (en al·lusió a certes acadèmies d'anglès que,
fa anys, van plegar sobtadament i van deixar els aprenents penjats
acadèmicament i econòmicament...).

Unitat 8

Pàg. 20

27

in-tel-li-gèn-ci-a, Grè-ci-a, àr-du-a, es-pè-ci-e, es-tà-tu-a
car-nis-se-ri-a, La-pò-ni-a, ten-dèn-ci-a, pro-mís-cu-a,
me-mò-ri-a
vic-tò-ri-a, l-tà-li-a, ar-ti-lle-ri-a, plus-và-lu-a, por-que-ri-a
mú-tu-a, Rús-si-a, bru-tí-ci-a, cal-ví-ci-e, li-tu-à

28

sa-mu-rai, o-bli-qua (adj.), reu-ma, a-ca-dè-mi-a, pas-qua,
Bis-ca-ia
ai-gua, quít-xu-a, bon-sai, La-ia, a-vi-ó (n.), Gui-pús-co-a
pi-ra-gua, al-cal-di-a, llen-gua, ca-ò-tic, con-ti-gua,
gui-pus-co-à
teu-la, quo-ci-ent, re-ac-ci-o-na-ri-a (v.), far-ma-cèu-ti-ca,
gru-a, pèr-du-a
nàu-tic, te-ra-pèu-tic, sa-rau, e-gua, gua-ca-mai, càus-tic

Pàg. 21

29

Alguns exemples de cada:

- noms de botigues acabats en **-eria**. Ex.: cansaladeria,
carnisseria, cerveseria, confiteria, copisteria, fruiteria,
gelateria, matalasseria, orxateria, pastisseria, peixateria,
perfumeria, perruqueria, pizzeria, rellotgeria, sabateria,

serralleria, tintoreria, vidrieria, xampanyeria, xarcuteria,
xurreria, etc.

- noms de dona esdrúixols acabats en consonant + **-ia**
àton. Ex.: Amàbilia, Amàlia, Amèlia, Antònia, Cecília,
Cèlia, Clàudia, Emília, Engràcia, Eugènia, Eulàlia, Flàvia,
Glòria, Gràcia, Hermínia, Ignàsia, Júlia, Melània, Natàlia,
Nídia, Noèlia, Núria, Obdúlia, Ofèlia, Olívia, Quitèria, Sílvia,
Valèria, Victòria, Virgínia, Xènia, etc.

- noms de dona plans acabats en **-ia** tònic. Ex.: Maria,
Rosalia, Lia, Sofia, Estefania, etc.

Unitat 9

Pàg. 22

30

- Agraïm que no hagi disminuït la collita de raïm.
- L'aiguera s'ha embussat i, per consegüent, l'aigua no tira avall.
- Els dies feiners en Raül no feia res que pogués amojnar el veïnat.
- Aquestes deixalles són produïdes per una petroliera suïssa (però els fruits dels seus guanys no es veuen enlloc...).
- Saül: no m'has obeït quan t'he demanat que no li enviés cartes amb tanta freqüència.
- La reina de Suècia passarà les vacances d'estiu al sud d'Eivissa.
- L'antiguitat d'aquesta joia no seria difícil d'avaluar.

Pàg. 23

31

Portat pels seus amics més íntims, el taüt amb el pare va fer el trajecte de l'església al cementiri de la Sort, camí bastant llarg que va ser acompanyat pel so de les campanes.

Un so de campanes que després he sentit en els meus somnis, un so cadenciós, un diàleg inacabable entre dos tons obsessius, com si fos l'expressió d'una veritat eterna: la veritat del retorn impossible.

Quan vam arribar al cementiri vaig comprendre que allò que va començar amb la conversa amb la meua mare no era cap funció, ni cap pel·lícula, que aquell taüt contenia el que quedava del meu pare i que ja no el veuria mai més. I vaig sentir-me ferida, traïda, amb aquella sensació d'impotència que després, fatalment, he tornat a sentir.

Unitat 10

Pàg. 24

32

- La seva habitació és un desori, de tan desendregada que la té!
- Va presumir de tenir tota una barcassa i, ben mirat, tot el que posseeix és una embarcació petitíssima.
- La baronessa ens va tractar amb duresa i altiveça.
- Aquests préssecs són més sucosos que les cireres més vermelloses.

- e) Ens ha dolgut molt que ens acusessin de no impedir que la zebra mossegués el zòleg del museu.
- f) Les possibilitats que aquesta gasela ens ataqüi són molt escasses.
- g) El desenllaç d'aquest assumpte és certament imprevisible.
- h) El president de l'empresa ha representat excel·lentment tots els associats.

Pàg. 25

33

- a) Per esmorzar, en Marcel i en Marçal han menjat enciam i ceba amb altres hortalisses caçolanes.
- b) Si el resultat no és positiu, hauràs de tornar a començar l'operació des del principi.
- c) La tassa del vàter s'ha embussat i haurem d'avisar una persona entesa en aquesta mena d'urgències.
- d) A dues passes de l'església, hi ha una carnisseria molt famosa, a la qual acudeix amb assiduitat una clientela molt nombrosa.
- e) Els massatges de la Rosa són molt desagradables: més que amassar, pessiga!

Unitat 11

Pàg. 26

34

	Entre vocals		Resta de casos
	en mots simples	amb prefixos cultes	
erra múltiple [r]	1a) torrada, arriassar, arrabassar	2a) antireligiós, teleradar, suprarenal, neorealisme, contrarestar, semirecta	3a) enredaire, risc, tergiversar
essa sorda [s]	1b) gossada, arriassar, tossal, arrabassar	2b) homosexual, antisocial, semisalvatge, ultrasò, autosuggestió, telesèrie, ecosistema	3b) dansa, compensar, soca

Unitat 12

Pàg. 27

35

- a) No hi havia ningú a casa seva: ni tan sols hi ha trobat l'avi Tomeu.
- b) No ploïja pas: en aquell moment estava nevant de valent!
- c) Quan acabava la feina de la botiga, l'Esteve es canviava la roba i es posava a treballar de manobre pel seu compte en una altra banda.

- d) Sa filla està escrivint tot el dia: no li convé treballar tantes hores! Jo no ho aprovo, això!
- e) No vacil·lava a acusar-vos de covards per no haver sabut defensar els béns mobles i els immobles dels nostres rebesavis.

Unitat 13

Pàg. 28

36

p/b

- a) En Josep encara no sap que avui el nostre president rep l'equip nacional.
- b) Està tip que li donin aquell xarop: quan li'n donen, l'escup.

t/d

- a) Darrere la paret es divisava, en tota la seva amplitud, una ciutat emmarcada en un paisatge esplèndid.
- b) Aquell soldat mut era el seu marit, un home de mitjana edat fred i força covard.

c/g

- a) Al teu amic li fan fàstic els espàrrecs a la brasa.
- b) El teòleg i l'astròleg són enemics irreconciliables.
- c) Jo mantinc que, si li han imposat un càstig, és perquè ha fet un pessic a l'estómac del dramaturg suec, un antic amic.

Pàg. 29

37

- a) En Gerard no sap la diferència -gens subtil- entre robatori i furt.
- b) El Francesc s'ha declarat objector de consciència. No es pot pas considerar un gest tímid!
- c) Recaptaran diners per als escriptors capturats als Carpats, en concret a l'extrem nord-est.
- d) L'Alfred diu que un tast de vins de Ciutat del Cap, a Sud-àfrica, hauria estat magnífic, si més no exòtic.
- e) L'Eduard, tan superb, s'ha quedat ben sord i mut.
- f) Un talp ha fugit del bosc i s'ha refugiat en un sot de prop de l'alberg de Casp.
- g) L'advocat ha suggerit al meu amic Marc que no signi cap tractat que no sigui del tot respectuós amb les minories ètniques.

Unitat 14

Pàg. 30-31

38

(En els mots amb subratllat simple apareix el so [tʃ]; en els que tenen subratllat doble, el so [ks] i [gz].)

Exercici seixanta

«Pinotxo és un putxinel·li un xic fatxenda però s'expressa amb una sintaxi excel·lent.»

Al terrat hi ha xerinola,
ximxiviri damunt dels totxos,
 el xivarri baixa per la xemeneia
 i es converteix en un xiuxiueig.

A Bordeus diu que els més xovinistes beuen xampany,
 però aquí baix en Pedro Ximénez només xarrupa xerès.

Amb vi xarel·lo aquí mengem xató
 i els pixapins xocolata amb xurros
 en xicres del carrer Petritxol,
 mentre xerren de ximpleries en xava.

Els xilens, teixeixen xals,
 A Texas no en vesteixen.
 Ni xeviots ni xinel·les
 perquè no s'hi atreveixen. [...]

La Xènia s'enclenxina mentre el xòfer
 fa sonar el clàxon,
xàfec, xavalla en xecs,
 i un expert en explosions es deixa
 endur per la disbauxa.

Patxanga en estat de xoc,
xarlatans, taxis, faxos, flaixos
Grouchos Marxs, Quixots i Sanchos.
 La rauxa s'estén d'Elx a la Garrotxa,
 d'Andratx a Flix, Flix, Flix!
 I un xafarder llegeix el Xoriguera.

I en Pinxo va dir a en Panxo:
 –¿Vols que et xuti amb un punxó?
 I en Panxo va dir a en Pinxo:
 –Xuta'm, però a la panxa, no!

ELS AMICS DE LES ARTS

[Nota.] La xilografia exclusiva del text d'alexandrins d'en
Xènius sorgeix d'un pretext que ara mateix és fora de context
 com un gronxador sense reixes.

Unitat 15

Pàg. 32

39

- L'Assumpta va tenir la temptació d'enfilar-se al tamboret.
- Durant l'hora de gimnàstica ens posàvem en circumferència, és a dir, en rotllana.
- Han condemnat els autors de l'atemptat amb cotxe bomba i seran empresonats durant seixanta anys.
- Aquest enginyer alemany ha inventat un tipus de tanca de jardí que et convé.
- En Joaquim li ha servit codonyat sucat amb rom i amb pols de canyella al damunt.
- A l'Emma se li han encongit els camals d'aquests pantalons i hem hagut d'allargar-los-hi i eixamplar-los-hi.

40

- La *Bella dorment* és dels germans Grimm, que més que escriure contes propis van recollir-ne de la saviesa popular alemanya.
- Vés amb compte amb els nobles, siguin comtes o comtesses, barons o baroneses.
- Abans del novembre l'Adam s'afanyava a comprar moniatos i castanyes per a l'Eva.
- El comptable d'aquesta empresa ha obert un compte corrent.
- Aquest home diu que compta amb els dits, perquè, si no, no li surten els comptes.
- A l'Estevet no li agradava que li contessin contes de fades: els trobava massa fantàsicos.

Unitat 16

Pàg. 34

41

- Paral·lelament a la col·locació de la primera pedra del nou museu sobre la intel·ligència artificial, un col·lectiu d'estudiants en rebel·lió va interpellar les autoritats i van escriure paraules grolleres a les cartelleres.
- Com que viure en aquella vila tan plena de bars el perjudicava en la seva tasca creadora, va optar per traslladar-se al Ripollès i viure en un racó idíl·lic, amb milions de libèl·lules i de mosteles, entre altres bestioles que alimentaven la seva imaginació literària.
- Entre els seus col·laboradors sempre hi havia gent riallera.
- La seva religió eren les seleccions futbolístiques.
- No està gens alegre perquè el seu col·lega no duu la motxilla dels aliments.

Unitat 17

Pàg. 35

42

- Malauradament [sense h], no es van adherir al projecte d'elaborar [sense h] orxata [sense h] a partir de cacauet [sense h] i ametlla.
- La principal hortalissa que exportaven [sense h] cap a Holanda era l'albergínia [sense h].
- L'ermità [sense h] era un home molt humil i l'exasperava [sense h] la gent orgullosa [sense h].
- Era molt desinhibida i va ser exhibicionista fins al dia que va quedar embarassada [sense h].
- Tothom va estar d'acord a prohibir la ingesta d'alcohol durant l'execució [sense h] de l'obra [sense h].
- Algun infant [sense h] devia haver agafat aquell coet [sense h] de joguina per tirar-lo enlaire [sense h].
- Consideraren il·lícit [sense h] exhibir el cadàver exhumat de l'òrfena [sense h] hongaresa.

43

servir-la [r], feble [bb], rebent-ho [t], soluble [bb]
 més herbei [z], bitllet [ʎ], noble [bb], vetllar [ʎ] [Ø]
 cent anys [t], aquest individu [s], sant Elm [t], venir de gust [Ø] [t]
 rumb [Ø], Francesc [k], vint-i-quatre [t], amb ametllers [b] [ʎ] [Ø]

44

Respostes segons el català del Principat de Catalunya:

ahir, córrer, cantar, futur, profund, elegant
 mar, Pallars, ficar-la, doncs, temps, aquest nen

Pàg. 37

45

els ocis [z], més obres [z], principis objectius [z], respandeix
 el sol [z]
 estàs aturat [z], tots els avis [z] [z], dones electes [z], boix
 escanyolit [z]
 raig abundós [dʒ], veig ombres [dʒ], despatx obert [dʒ], boig
 hostil [dʒ]

Unitat 19

Pàg. 38

46

a)

Els	nens	despistats estrangers badocs covards	ho	han	fet	malament. bé. així. ràpidament.
		adjectiu				adv.

b)

No	ens li et us	fa	por angúnia gràcia golg	que	hi	vagin. tornin. passin. visquin.
	pron. feble		nom			verb

c)

Trobaràs	la aquella una alguna	carpeta	damunt sota vora darrere	els	arxivadors.
	determinant		preposició		

d)

Com que	et	veuen	tan més molt poc	feliç,	et	pregun- taran	què quan on com	menges.
locució conj. (causal)			adv.				pron./ adv. interr.	

47

Heus ací el poema parodiat:

Assaig de càntic en el temple

Oh!, que cansat estic de la meva
 covarda, vella, tan salvatge terra,
 i com m'agradaria d'allunyar-me'n,
 nord enllà,
 on diuen que la gent és neta,
 i noble, culta, rica, lliure,
 desvetllada i feliç.

Aleshores, a la congregació, els germans dirien
 desaprovant: «Com l'ocell que deixa el niu,
 així l'home que abandona el seu indret»,
 mentre jo, ja ben lluny, em riuria
 de la llei de l'antiga saviesa
 d'aquest meu àrid poble.

Però no he de seguir mai el meu somni,
 i em quedaré aquí fins a la mort,
 car sóc també molt covard i salvatge
 i estimo a més amb un
 desesperat dolor
 aquesta meva pobra,
 bruta, trista, dissortada pàtria.

Salvador ESPRIU

Comparació dels set primers versos d'aquests dos poemes
 (l'estructura gramatical és paral·lela: identitat de les classes
 de mots o fins i tot coincidència total):

Espru	Oh!	que	cansat	estic	de	la	meva
Pere Quart	Oh!	que	avingut	estic	amb	la	meva
Classes de mots	interjecció	adverbi (de quantitat)	participi (usat com a adjectiu)	verb	preposició	determinant article definit	determinant possessiu

Espru	covarda,	vella,	tan	salvatge	terra,
Pere Quart	petita,	esclava,	poc	sortosa	terra,
Classes de mots	adjectiu	adjectiu	adverbi de quantitat	adjectiu	nom

Espru	i	com	m'	agradaria	d'	allunyar	-me	'n,
Pere Quart	i	com	em	recaria	d'	allunyar	-me	'n,
Classes de mots	conjunció coordinant copulativa	adverbi de manera- quantitat	pronon personal	verb	preposició	verb	pronon personal	pronon adverbial

Esriu	nord	enllà,
Pere Quart	sud	avall,
Classes de mots	nom	adverbi de lloc (direcció)

Esriu	on	diuen	que	la	gent	és	neta
Pere Quart	on	sembla	que	la	gent	és	bruta
Classes de mots	pronom relatiu- adverbi de lloc (situació)	verb	conjunció completiva	determinant article definit	nom	verb	adjectiu

Esriu	i	noble,	culta,	rica,	lliure
Pere Quart	i	pobra,	accidiosa,	inculta,	-
Classes de mots	conjunció coordinant copulativa	adjectiu	adjectiu	adjectiu	adjectiu

Esriu	desvetllada	i (conjunció copulativa)	feliç
Pere Quart	resignada,	- (juxtaposició)	insolent!
Classes de mots	adjectiu		adjectiu

Pàg. 40

48

Possibles respostes:

- a) Haurem d'anar per força a casa seva. (forçosament)
- b) Sempre et fa esperar a posta?
(expressament / intencionadament / deliberadament / premeditadament / voluntàriament)
- c) El metge va acudir tot seguit al lloc dels fets.*
(immediatament / seguidament)
- d) En Jordi ha tornat del Kazakhstan del tot canviat.
(totalment / completament / íntegrament)
- e) Aquell individu és d'allò més enganyós.
(considerablement / notablement)
- f) En aquella manifestació, hi havia a penes cent persones.
(escassament)
- g) Com que és crític de cinema, veu de franc totes les pel·lícules. (gratuïtament)
- h) L'oncle Jaume ens va explicar la història fil per randa.
(detalladament / minuciosament)
- i) Se'l va estar mirant de fit a fit tota l'estona. (fixament)

* L'exemple és ambigu: si vol dir que el metge va acudir-hi de pressa, l'adverbi *seguidament* no hi escau; si vol dir que va acudir-hi després de fer una altra cosa, sí.

49

- a) Va venir en companyia del seu germà.
Va venir amb el seu germà.
- b) Entrava un raig de llum a través d'una escletxa.
Entrava un raig de llum per una escletxa.
- c) Ho van pagar per mitjà d'un xec.
Ho van pagar mitjançant / amb un xec.
- d) Actuà d'acord amb les seves conviccions.
Actuà segons les seves conviccions.
- e) Respecte a aquesta qüestió, hi ha unanimitat total.
Sobre aquesta qüestió, hi ha unanimitat total.
- f) El recital va celebrar-se no obstant la pluja.
El recital va celebrar-se malgrat la pluja.
- g) Ho ha fet tothom a excepció d'ell.
Ho ha fet tothom excepte ell.
- h) El cotxe anava en direcció a Guardamar.
El cotxe anava envers / vers Guardamar.

Pàg. 42

50

- a) En general, li ho comunicaven tot de paraula / de viva veu.*
- b) Per desgràcia, va venir de nou aquell individu tan apegalós.
- c) Per sort, l'ambulància va arribar tot seguit / a l'acte.
- d) En realitat era preferible d'anar-hi en persona.
- e) En aquella empresa, per fi / a la fi, tothom va arribar a cobrar si fa no fa / més o menys / poc o molt el mateix.

* Existeixen expressions que volen dir el mateix (de forma verbal o de forma oral), però no es pot dir que siguin locucions.

Pàg. 43

51

Possibles respostes:

- a) Si vas on et dic, t'arreglaran immediatament / tot seguit.*
- b) Pràcticament no / Amb prou feines ens vas deixar escoltar la primera cançó del disc!
- c) Lentament / De mica en mica s'omple la pica.
- d) Jèiem tranquils damunt l'herba i, sobtadament / de cop / de cop i volta / de sobte (NO: *de repent*, *repentinament*), vam sentir els trets d'un caçador...

* L'adverbi *seguidament* no hi escau perquè l'exemple no al·ludeix a fer una cosa a continuació d'una altra. *Seguidament* vol dir 'd'una manera seguida, sense interrupció'.

Unitat 20

Pàg. 44

52

amagar	enaiguar	aixecar
amago	enaiguo	aixeco
amagues	enaigües	aixeques
amaga	enaigua	aixeca
amaguem	enaigüem	aixequem
amagueu	enaigüeu	aixequen
amaguen	enaigüen	aixequen

alçar	envejar	adequar
alço	envejo	adequo
alces	enveges	adeqües
alça	enveja	adequa
alcem	envegem	adeqüem
alceu	envegeu	adeqüeu
alcen	envegen	adeqüen

53

Segueixen <i>dormir</i> → <i>dormi</i>	Segueixen <i>servir</i> → <i>serveixi</i>
ajupir-se → s'ajupi	avorrir → avorreixi
bullir → bulli	vestir → vesteixi
munyir → munyi	garantir → garanteixi
sentir → senti	requerir → requereixi
	acovardir → acovardeixi
	descobrir → descobreixi
	cenyir → cenyeixi
	reflectir → reflecteixi

Pàg. 45

54

corrompre	rebatre
corrompo	rebato
corromps	rebats
corromp	rebat
corrompem	rebatem
corrompeu	rebateu
corrompen	rebaten

Pàg. 46

55

interrompre		debatre	
Futur	Condicional	Futur	Condicional
interrompré	interrompria	debatré	debatria
interrompràs	interrompries	debatràs	debatries
interromprà	interrompria	debatrà	debatria
interromprem	interrompríem	debatrem	debatríem
interrompreu	interrompríeu	debatreu	debatríeu
interrompran	interromprien	debatran	debatrien

Pàg. 47

56

- Avui l'hem vist, però no hi hem pogut enraonar.
Ahir el vam veure, però no hi vam poder enraonar.
- Ahir vas menjar pollastre amb samfaina i se't va posar malament.
Avui has menjat pollastre i se t'ha posat malament.
- Ahir vaig dir al seu pare: «Passaré a veure't».
Avui he dit al seu pare que el passaré a veure.

57

L'ASE LLEST

En Quim de les Forques estava de pega, amb els ases: se li perdien, els hi prenien, se li escapaven, se li posaven malalts, se li morien...

En tenia un –que havia comprat justament a la fira de Viladases, de tanta anomenada– que s'havia perdut tres o quatre vegades, però sempre havia acabat sortint al lloc més impensat. Ara se li havia tornat a perdre, passaven els dies i el ruquet no apareixia enlloc. I els veïns, sempre disposats a riure's dels maldecaps dels altres, hi feien la mar de barrila.

L'un d'aquests veïns, en Muç de les Puces, que, quan es tractava de mortificar, sempre anava una mica més enllà que els altres, li va dir:

–Que no saps què m'han dit, Quim? Que el teu ase fa de secretari de l'ajuntament a Vilacivada?

Sense immutar-se gens ni mica, en Quim de les Forques li va contestar:

–Això sí que no m'estranya pas gens. No era pas perquè sí, que sempre que jo en deia una de les meves, drecava les orelles i s'hi fixava tant. Ja es veia, que arribaria lluny!

Albert JANÉ. *Cavall Fort* (núm. 748)

- Una acció anterior.
- han dit* (perfet d'indicatiu).
- Apareix el passat perifràstic d'indicatiu *va contestar* perquè l'acció de contestar es presenta com una acció acabada en el passat i puntual o momentània; en canvi, la forma *contestava* denotaria una acció durativa.
- Una acció posterior (condicional).

Pàg. 50-51

58

- La qualitat d'aquest producte baixa, però no per això s'abarateix.
- Per evitar que els cotxes pol·lueixin tant, es potenciaran els vehicles híbrids.
- Cal impedir que ell s'acovardeixi davant un personatge tan sinistre!
- Jo li garanteixo que el judici el porten els millors magistrats del país.
- Aquesta novel·la és esgarrifosa perquè reflecteix el món dels baixos fons.
- No el compadeixis tant, perquè tot això s'ho ha ben buscat...
- Volem que tu aclareixis què signifiquen aquests senyals grisos de la paret.
- Ha dit que qui no l'obeeixi o el traeixi rebrà un càstig sever.

59

	Present d'indicatiu	Passat simple
comprendre	(jo) <i>comprenc</i>	(jo) <i>comprenguí</i> (= vaig comprendre)
incloure	incloc	<i>incloguí</i> (= vaig incloure)
beure	bec	<i>beguí</i> (= vaig beure)
estar	estic	<i>estiguí</i> (= vaig estar)

	Present de subjuntiu (que jo ara...)	Imperfet de subjuntiu (que jo llavors...)
comprendre	(jo) <i>compregui</i>	(jo) <i>compregués</i>
incloure	inclogui	inclogués
beure	begui	begués
estar	estigui	estigués

60

cauré → caic, caiem; caigui, caiguem
prendré → prenc, prenem; prengui, prenguem
estava → estic, estem; estigui, estiguem
comprendria → comprenc, comprenem; compregui, compreguem
vine! → vinc, venim; vingui, vinguem
m'assec → m'assec, ens asseiem; m'assegui, ens asseguem
treia → trec, traiem; tregui, traiguem
faré → faig, fem; faci, fem
entenía → entenc, entenem; entengui, entenguem
oldria → molc, molem; molgui, molguem
fonent → fonc, fonem; fongui, fonguem
coïa → coc, coem; cogui, coguem
responia → responc, responem; respongui, responguem
tindria → tinc, tenim; tingui, tinguem
anava → vaig, anem; vagi, anem

61

cauré → caure (infinitiu); caient (gerundi); caigut, caiguda, caiguts, caigudes (participi)
prendré → prendre (infinitiu); prenent (gerundi); pres, presa, presos, preses (participi)
estava → estar (infinitiu); estant (gerundi); estat, estada, estats, estades (participi)
comprendria → comprendre (infinitiu); comprenent (gerundi); comprès, compresa, compresos, compreses (participi)
vine! → venir / vindre (infinitiu); venint (gerundi); vingut, vinguda, vinguts, vingudes (participi)
m'assec → asseure's (infinitiu); asseient-se (gerundi); assegut, asseguda, asseguts, assegudes (participi)

treia → treure (infinitiu); traient (gerundi); tret, treta, trets, tretes (participi)

faré → fer (infinitiu); fent (gerundi); fet, feta, fets, fetes (participi)

entenía → entendre (infinitiu); entenent (gerundi); entès, entesa, entesos, enteses (participi)

oldria → moldre (infinitiu); molent (gerundi); mòlt, mòlta, mòlts, mòltes (participi)

fonent → fondre (infinitiu); fonent (gerundi); fos, fosa, fosos, foses (participi)

coïa → coure (infinitiu); coent (gerundi); cuit, cuita, cuits, cuites [amb el valor de cocció] / cogut, coguda, coguts, cogudes [amb el valor de coïssor] (participi)

responia → respondre (infinitiu); responent (gerundi); respost, resposta, respostos / respostes, respostes (participi)

tindria → tenir / tindre (infinitiu); tenint (gerundi); tingut, tinguda, tinguts, tingudes (participi)

anava → anar (infinitiu); anant (gerundi); anat, anada, anats, anades (participi)

Unitat 22

62

- On vas amb tants trastos? No crec que hi capiguen tots, en aquest bagul.
- Vés (o Aniràs) tu sola a cal metge, que jo tinc molta feina per a fer.
- Tant de bo cabéssim (o capiguem) tots nosaltres a la mateixa barca: no ens hauríem de separar.
- Naixem, creixem, ens reproduïm i morim: aquesta és la cadena de la vida.
- De tantes vegades que hi havíem anat ens sabiém / sabem el camí a la perfecció.

63

- Jo cada dia escrivia cartes al Gerard per saber si estava bé.
- No digueu bestieses, noies!
- És impossible que la Júlia fes / vagi fer / hagués fet això ahir.
- Compte, Laia, que no caigués al forat i et facis mal!
- Maria, cabo / cabré / cabria en el teu cotxe? Així m'estalvio d'agafar el meu.

Unitat 23

64

conèixer	escriure	treure
coneix	escriu	treu
conegui	escrigui	tregui
coneguem	escriguem	traiguem
coneixeu	escriviu	traieu

65

valdre: **val!** (tu) → **valeu!** (vosaltres)
 viure: **viu!** (tu) → **viviu!** (vosaltres)
 resoldre: **resol!** (tu) → **resoleu!** (vosaltres)
 respondre: **respon!** (tu) → **responeu!** (vosaltres)
 riure: **riu!** (tu) → **rieu!** (vosaltres)
 créixer: **creix!** (tu) → **creixeu!** (vosaltres)
 dir: **digues!** (tu) → **digueu!** (vosaltres)
 escriure: **escriu!** (tu) → **escriviu!** (vosaltres)
 fondre: **fon!** (tu) → **foneu!** (vosaltres)
 vendre: **ven!** (tu) → **veneü!** (vosaltres)
 coure: **cou!** (tu) → **coeu!** (vosaltres)
 moure: **mou!** (tu) → **moveu!** (vosaltres)

Pàg. 57

66

ser: **sigues!** (tu) → **sigueu!** (vosaltres)
 atendre: **atén!** (tu) → **ateneu!** (vosaltres)
 incloure: **inclou!** (tu) → **incloeu!** (vosaltres)
 estar: **estigues!** (tu) → **estigueu!** (vosaltres)
 caure: **cau!** (tu) → **caieu!** (vosaltres)
 fer: **fes!** (tu) → **feu!** (vosaltres)
 anar: **vés!** (tu) → **aneu!** (vosaltres)
 voler: **vulgues!** (tu) → **vulgueu!** (vosaltres)
 omplir: **omple!** (tu) → **ompliu!** (vosaltres)
 collir: **cull!** (tu) → **colliu!** (vosaltres)
 rebre: **rep!** (tu) → **rebeu!** (vosaltres)
 córrer: **corre!** (tu) → **correu!** (vosaltres)
 veure: **veges!** (o **ves!**) (tu) → **vegeu!** (o **veieu!**) (vosaltres)
 tenir: **tingues!** (o **té!, ten!**) (tu) → **tingueu!** (o **teniu!**) (vosaltres)
 cosir: **cus!** (tu) → **cosiu!** (vosaltres)
 beure: **beu!** (tu) → **beveu!** (vosaltres)
 venir: **vine!** (tu) → **veniu!** (vosaltres)
 fugir: **fug!** (tu) → **fugiu!** (vosaltres)
 entendre: **entén!** (tu) → **enteneu!** (vosaltres)
 cabre: **cap!** (tu) → **cabeu!** (vosaltres)
 ofendre: **ofèn!** (tu) → **ofeneu!** (vosaltres)
 comprendre: **compren!** (tu) → **compreneu!** (vosaltres)
 saber: **sàpigues!** (tu) → **sapigueu!** (vosaltres)
 prometre: **promet!** (tu) → **prometeu!** (vosaltres)

67

Sigues! (tu) / **No siguis!** (tu); **Sigueu!** (vosaltres) / **No sigueu!** (vosaltres)
Atén! (tu) / **No atenguis!** (tu); **Ateneu!** (vosaltres) / **No atengueu!** (vosaltres)
Inclou! (tu) / **No incloguis!** (tu); **Incloeu!** (vosaltres) / **No inclogueu!** (vosaltres)
Estigues! (tu) / **No estiguis!** (tu); **Estigueu!** (vosaltres) / **No estigueu!** (vosaltres)
Cau! (tu) / **No caiguis!** (tu); **Caieu!** (vosaltres) / **No caigueu!** (vosaltres)
Fes! (tu) / **No facis!** (tu); **Feu!** (vosaltres) / **No feu!** (vosaltres)
Vés! (tu) / **No vagis!** (tu); **Aneu!** (vosaltres) / **No aneu!**

(vosaltres)

Vulgues! (tu) / **No vulguis!** (tu); **Vulgueu!** (vosaltres) / **No vulgueu!** (vosaltres)
Omple! (tu) / **No omplis!** (tu); **Ompliu!** (vosaltres) / **No ompliu!** (vosaltres)
Cull! (tu) / **No cullis!** (tu); **Colliu!** (vosaltres) / **No colliu!** (vosaltres)
Rep! (tu) / **No rebis!** (tu); **Rebeu!** (vosaltres) / **No rebeu!** (vosaltres)
Corre! (tu) / **No corris!** (tu); **Correu!** (vosaltres) / **No corregueu!** (o **No correu!**) (vosaltres)
Vege! (o **Ves!**) (tu) / **No vegis!** (tu); **Vegeu!** (o **Veieu!**) (vosaltres) / **No vegeu!** (vosaltres)
Tingues! (o **Té!, Ten!**) (tu) / **No tinguis!** (tu); **Tingueu!** (o **Teniu!**) (vosaltres) / **No tingueu!** (vosaltres)
Cus! (tu) / **No cusis!** (tu); **Cosiu!** (vosaltres) / **No cosiu!** (vosaltres)
Beu! (tu) / **No beguis!** (tu); **Beveu!** (vosaltres) / **No begueu!** (vosaltres)
Vine! (tu) / **No vinguis!** (tu); **Veniu!** (vosaltres) / **No vingueu!** (vosaltres)
Fug! (tu) / **No fugis!** (tu); **Fugiu!** (vosaltres) / **No fugiu!** (vosaltres)
Entén! (tu) / **No entenguis!** (tu); **Enteneu!** (vosaltres) / **No entengueu!** (vosaltres)
Cap! (tu) / **No càpigues!** (tu); **Cabeu!** (vosaltres) / **No capigueu!** (vosaltres)
Ofèn! (tu) / **No ofenguis!** (tu); **Ofeneu!** (vosaltres) / **No ofengueu!** (vosaltres)
Compren! (tu) / **No compreguis!** (tu); **Compreneu!** (vosaltres) / **No compregueu!** (vosaltres)
Sàpigues! (tu) / **No sàpigues!** (tu); **Sapigueu!** (vosaltres) / **No sapigueu!** (vosaltres)
Promet! (tu) / **No prometis!** (tu); **Prometeu!** (vosaltres) / **No prometeu!** (vosaltres)

Unitat 24

Pàg. 58

68

- a) **Resol** aquesta qüestió! / **Has de resoldre** aquesta qüestió. **Cal que resolguis** aquesta qüestió.
- b) **Estiguem-nos** quiets! / **Hem d'estar-nos** quiets. **Cal que ens estiguem** quiets.
- c) **Vine** de seguida! / **Has de venir** de seguida. **Cal que vinguis** de seguida.
- d) **Asseieu-vos** a terra! / **Heu d'asseure-us** a terra. **Cal que us assegueu** a terra.
- e) **Digui'ns** sempre la veritat! / **Ha de dir-nos** sempre la veritat. **Cal que ens digui** sempre la veritat.
- f) **Fes** els deures, filla meva! / **Has de fer** els deures, filla meva. **Cal que facis** els deures, filla meva.
- g) **Sigueu** més fins, tots vosaltres! / **Heu de ser** més fins, tots vosaltres! **Cal que sigueu** més fins, tots vosaltres!

69

Possibles respostes:

Treure diners d'un caixer automàtic

En primer lloc, cal / s'ha d' / hem d' / has d' introduir la targeta de crèdit i marcar el codi secret. Un cop seleccionada l'operació i escrita la quantitat de diners que es necessiten / necessitem / necessites, cal / s'ha de / hem de / has de confirmar la xifra. Finalment, ja recollits els bitllets, cal / s'ha de / hem de / has de retirar la targeta.

Unitat 25

Pàg. 60-61

70

Exercici obert. Algunes de les possibles respostes:

- **Deuen haver entrat** lladres a l'habitació, perquè hi ha el vidre de la finestra trencat, els calaixos regirats i objectes diversos trencats i escampats per terra, i la persona que hi ha al llit encara no **es deu haver refet** de l'ensurt.
- Com que no li sortia bé la música que estava assajant, la persona que hi ha estirada **es deu haver enrabiada** i **deu haver trencat** el vidre de la finestra amb la guitarra i s'ha ajagut sense ni tan sols tancar el llum.
- Qui s'està a l'habitació **es deu haver emborratxat**, com ho prova l'ampolla buida que hi ha per terra. Tot seguit, perdut el control a causa de l'alcohol, **deu haver trencat** el vidre amb la guitarra, la qual ha quedat escapçada. Esgotat, **es deu haver estirat** al llit tot seguit.
- La parella **deu haver abandonat** aquesta persona i, tipa de sentir-se postergada per la guitarra, l'ha trencada amb ràbia abans de marxar. **Es deu haver endut** les seves pertinences, entre les quals la seva roba.
- La persona ajaguda **deu ser** somnàmbula, perquè porta el pijama posat i sembla aliena a les destroces de l'habitació, les quals ella mateixa **deu haver** ocasionat inconscientment.

71

Possibles respostes:

«*iDebe estar en casa a las dos!*» [construcció d'obligació]
Cal que (ell / ella / vostè) sigui a casa a les dues. Ha de ser a casa a les dues.

«*Deben de estar en casa las dos.*» [construcció de probabilitat]
Totes dues deuen ser a casa. Potser totes dues són a casa.

Unitat 26

Pàg. 62-63

72

Resposta lliure.

73

Mal de queixal

Aquest matí, m'he llevat molt d'hora, tot i que tenia una son de mil dimonis. Eren les set del matí, però la llum del dia ja entrava al dormitori. Quan em rentava les dents, m'ha vingut al cap la imatge del dentista: m'ha assaltat el dubte de si la por d'anar-hi era superior al mal que em feia el queixal del seny... He encès el llum per veure-m'hi millor: de sobte s'ha fet una resplendor espectacular, però, tot seguit, m'he quedat a les fosques perquè la bombeta s'havia fos. Un mal inici del dia comporta una / la fi encara més detestable de la jornada?

El cas és que m'he armat de valor per acudir a la cita del meu *arrencaqueixals*: a les nou en punt ja hi era. Pel camí era víctima d'una suor que em destruïa... Malgrat la fredor del matí, de tan sols pensar-hi em venia una calor asfixiant a tot el cos! A la fi ha arribat l'hora d'entrar a la consulta...

Però ara, alliberat ja del queixal que se m'havia corcat pertot arreu, el que més mal em fa és com fer front a la factura: no em surten els comptes per arribar fins a la fi d'aquest mes de gener, tan costerut. I ja estic rumiant com reduiré despeses: renunciant a les postres, especialment als bombons de la xocolata tan amargant amb què solc acabar els àpats? Menjaré, en comptes d'això, els llegums de l'hort de casa? Al cap i a la fi, no hi ha mal que per bé no vingui. I de segur que tot plegat tindrà un avantatge més: abaixar el colesterol, que ja em puja per moments...

Glòria MACIÀ I MUÑOZ

Pàg. 64

74

- a) Un dubte n'origina un altre; un deute en provoca un altre.
- b) Li notifiquem que obra en poder nostre l'expedient de referència.
- c) Darrerament es passa el dia traginant coses d'una banda a l'altra.
- d) Procedirem al lliurament de la medalla de la nostra entitat.
- e) Vine i corre lliurement per la nostra pista!
- f) Per culpa vostra no ens han donat la nostra anàlisi, sinó l'altra.
- g) La botifarra negra li agrada més que la carn magra.
- h) La finalitat de l'estudi no pot ser altra que protegir els qui estan sense sostre.
- i) Tant un llum com l'altre són a casa nostra.

Pàg. 65

75

- a) un espinac excel·lent
- b) una calor insuportable
- c) un senyal inconfusible
- d) un compte corrent transparent
- e) un deute important
- f) una anàlisi pobra
- g) un altre costum secular

- 76
- una metgessa ordinària
  - una vídua perspicax
  - l'àvia Lluïsa
  - la tia Narcisa
  - una jutgessa tranquil·la
  - una heroïna violenta
  - una arqueòloga pobra
  - una deessa poderosa
  - una veïna barruda

77

masculí singular	femení singular	masculí plural	femení plural
<i>aeri</i>	<i>aèria</i>	<i>aeris</i>	<i>aèries</i>
<i>llop</i>	<i>lloba</i>	<i>llops</i>	<i>llobes</i>
<i>benvingut</i>	<i>benvinguda</i>	<i>benvinguts</i>	<i>benvingudes</i>
<i>cec</i>	<i>cega</i>	<i>cecs</i>	<i>cegues</i>
<i>cinquè</i>	<i>cinquena</i>	<i>cinquens</i>	<i>cinquenes</i>
<i>tebi</i>	<i>tèbia</i>	<i>tebis</i>	<i>tèbies</i>
<i>lleig</i>	<i>lletja</i>	<i>lletjos</i>	<i>lletges</i>

Pàg. 67

78

sòbria	calenta	boletaire
pobra	prudent	covarda
buida	néta	artista
trista	inconscient	ambivalent
valenta	esportista	homicida
lletja	pacient	fraudulenta
impressionant	dansaire	dolenta
corpulenta	resplendent	mitja
lenta	suculenta	bactericida
equivalent	escombriaire	excel·lent

Pàg. 68

79

jueva	Marcel·la	poeta / poetessa
atroç	óssa	sarraïna
roja	enòloga	psicòloga
grisa	euga / egua	emperadriu
antiga	mestressa	nul·la

Pàg. 69

80

- Les teves ties suïsses tenen uns porcs britànics que beuen vi francès?
- Les veïnes rondinaires han trobat unes puces grises* als cavalls.
- L'anàlisi dels infermers ens dóna una altra explicació.
- El propietari més ric ha estat sancionat perquè ven algun cartutx defectuós.

* Pot ser mascle o femella, distinció que es podria establir dient *puça mascle* i *puça femella*. En cap cas, però, el mot *puça* no té com a masculí *pugó*, que

81

nissagues	pluges	algues	places
aigües	monges	pasqües	passejos / passeigs
cinquens	sisens	mixtos / mixts	enuïjos / enuigs
discos / discs	testos / tests	textos / texts	cascos / cascs

Les terminacions de singular que permeten doble terminació de plural són **-ig**, **-sc**, **-st** i **-xt**.

Pàg. 71

82

veïns, despatxos, llestos / llests, rojos / roigs, índexs, porus, impostos / imposts, reflexos, grassos, vagues

aigües, hèlixs, desitjos / disigs, monges, greixos, discos / discs, serens, vèrteixs, textos / texts, accessos

83

- unes creences antigues
- unes races tenaces
- una amiga ambigua
- les coques dolces
- les altres monges catòliques
- una dosi exacta
- les aigües gregues
- unes vaques boges
- unes berrugues lletges

Pàg. 72

84

Singular		Plural	
Masculí	Femení	Masculí	Femení
<i>bo</i>	<i>bona</i>	<i>bons</i>	<i>bones</i>
<i>estrany</i>	<i>estranya</i>	<i>estrany</i> s	<i>estrany</i> es
<i>necessari</i>	<i>necessària</i>	<i>necessari</i> s	<i>necessàri</i> es
<i>discontin</i>	<i>discontínua</i>	<i>discontin</i> s	<i>discontínua</i> s
<i>veí</i>	<i>veïna</i>	<i>veïns</i>	<i>veïnes</i>
<i>bilbaí</i>	<i>bilbaïna</i>	<i>bilbaïns</i>	<i>bilbaïnes</i>
<i>boig</i>	<i>boja</i>	<i>bojos / boigs</i>	<i>boges</i>
<i>lleig</i>	<i>lletja</i>	<i>lletjos / lleigs</i>	<i>lletges</i>
<i>fosc</i>	<i>fosca</i>	<i>fosc</i> os / <i>fosc</i> s	<i>fosques</i>

85

Singular		Plural	
Masculí	Femení	Masculí	Femení
<i>cec</i>	<i>cega</i>	<i>cecs</i>	<i>cegues</i>
<i>humit</i>	<i>humida</i>	<i>humits</i>	<i>humides</i>
<i>suau</i>	<i>suau</i>	<i>suau</i> s	<i>suau</i> s
<i>noruec</i>	<i>noruega</i>	<i>noruecs</i>	<i>noruegues</i>
<i>tranquil</i>	<i>tranquil·la</i>	<i>tranquils</i>	<i>tranquil·les</i>
<i>feliç</i>	<i>feliç</i>	<i>feliços</i>	<i>felices</i>
<i>groguenc</i>	<i>groguenca</i>	<i>groguencs</i>	<i>groguenques</i>
<i>atroç</i>	<i>atroç</i>	<i>atroços</i>	<i>atroces</i>
<i>audaç</i>	<i>audaç</i>	<i>audaç</i> os	<i>audaces</i>
<i>alumne</i>	<i>alumna</i>	<i>alumnes</i>	<i>alumnes</i>
<i>amic</i>	<i>amiga</i>	<i>amics</i>	<i>amigues</i>
<i>tossut</i>	<i>tossuda</i>	<i>tossuts</i>	<i>tossudes</i>

86

Singular		Plural	
Masculí	Femení	Masculí	Femení
<i>ambigu</i>	<i>ambigua</i>	<i>ambigus</i>	<i>ambigües</i>
<i>antic</i>	<i>antiga</i>	<i>antics</i>	<i>antigues</i>
<i>mut</i>	<i>muda</i>	<i>muts</i>	<i>mudes</i>
<i>veloç</i>	<i>veloç</i>	<i>veloços</i>	<i>veloces</i>
<i>complex</i>	<i>complexa</i>	<i>complexos</i>	<i>complexes</i>
<i>mig</i>	<i>mitja</i>	<i>mitjos / migs</i>	<i>mitges</i>
<i>llop</i>	<i>lloba</i>	<i>llops</i>	<i>llobes</i>

87

- El teu oncle suís té una truja britànica que beu vi francès?
- El veí rondinaire ha trobat una puça grisa a l'euga.
- Les anàlisis de la infermera em donen unes altres explicacions.
- Les propietàries més riques han estat sancionades perquè venen alguns cartutxos defectuosos.

Unitat 29

Pàg. 74

88

Possibles respostes:

- Aquesta criatura no té gens de / gens ni mica de por.
- No he llençat res / cap cosa de mon pare.
- En aquesta escola no hi ha gens de / gens ni mica de / ni una mica de diversió.
- Amb aquesta quantitat, n'hi ha prou per a tothom.
- S'han atabalat perquè els han donat massa informació.

Pàg. 75

89

<i>sempre</i>	arreu, a tot arreu, pertot arreu, pertot	tots (ells)	tothom	<i>tot</i>	<i>molt</i>
<i>alguna vegada</i>	<i>en algun lloc</i>	<i>alguns (d'ells)</i>	<i>algú</i>	<i>alguna cosa</i>	<i>una mica</i>
<i>mai</i>	enlloc	<i>cap (d'ells)</i>	ningú	res= cap cosa	gens, gens ni mica, gota...

Pàg. 76

90

- El teu cosí no dorm gens.
- La teva moto no corre gens.
- No li han recomanat res.

- No ronca gens a la nit.
- No ha escrit res a la Gemma.
- Darrerament, no viatja gens.
- No ens demana res que no li puguem donar.

Pàg. 77

91

- Tant homes com dones acudien a la cita teatral tan d'hora com podien per seure tan endavant com els fos possible. I és que aquella actriu agradava tant a tothom!
- No crec que, havent pensat tan poc, pugui anar tan lluny com tu. Tant de bo fos així!
- Quan sàpigues si hi ha entrades i a quant puja cadascuna, fes-me un truc.
- Que no se t'escapi el riure quan li preguntis quant val.
- Sempre diu que en té poc: jo penso que ja en té prou.
- Hi havia força persones que no hi estaven d'acord.
- Tot i que ha pujat corrent al pis de dalt de tot del gratacel, diu que no s'ha cansat gens.
- Aquesta pel·lícula és un xic atrevida, no fa?
- L'aparell que hem encarregat ja hauria d'haver arribat al magatzem. Ja fa prou dies de tot plegat!
- L'opció proposada per la Júlia era més aviat arriscada.
- A en Julià li sembla que ara ho ha fet més bé que abans.

Pàg. 78

92

- Era un noi tan amable que unes quantes / algunes / diverses / diferents companyes n'estaven enamorades.
- Li van donar una lliçó de bones maneres, però penso que no en va tenir prou.
- Quanta (de) / Que / Quina quantitat de gent que hi havia, aquell dia, a la presentació del disc! (*També: Quina gentada que hi havia...*)
- No he vingut a l'assemblea perquè no em trobava gaire / prou bé.
- Has fet massa entrepans per als pocs convidats que vindran aquesta tarda: preveig que ens n'haurém de menjar força (o bastants) per sopar!

Pàg. 79

93

Resposta lliure. A tall d'exemple:

- Es va trobar un fotimer de cromos i va acabar la col·lecció aquell mateix dia. → quantitat alta.
- Al brou, hi falta un peccic de sal. → quantitat baixa.
- Quin bé de Déu de flors que té aquest parc! → quantitat alta.
- No deu ser tan pobre com diu quan porta aquell feix de bitllets a la butxaca. → quantitat alta.

Classificació dels quantificadors (amb un possible exemple):

- **Quantitat alta:** una muntanya de (dibuixos), un gavadal de (papers), un munt de (llibres), un bé de Déu de (menjar), una mar de (contes), un feix de (documents), un fotimer de (dinars).

- **Quantitat baixa:** un pèl de (sucre), una espurna de (vinagre), un pensament de (sal), un pessic de (pebre), una gota de (tendresa). Segons el context, les expressions *una colla de* i *un grapat de* poden remetre a una quantitat més o menys alta.

Pàg. 80

94

Possible solució:

La culpa és sempre de l'altre

Vet ací una vegada un equip de persones i una feina urgent a fer, una feina que en principi era responsabilitat d'algú que feia l'orni. Tothom estava segur que no era res de l'altre món, però un / hom / qualsevol (d'ells) esperava que fossin els altres els qui fessin la feina. Sí, qualsevol l'hauria pogut tirar endavant fàcilment, la feina; però, de moment, ningú no la feia. I algú no es cansava d'insistir que s'havia de fer i que no es faria gens ni mica feixuga si cadascú hi aportava el seu gra de sorra.

I semblà que tothom estava disposat a fer-hi quelcom; però, a última hora, ningú no va moure un dit i va passar el termini d'acabar una tasca que era inicialment d'algú, però que per culpa de l'un o per culpa de l'altre havia quedat sense fer perquè res no es fa sol i tot vol un xic d'esforç i col·laboració.

Nota: Hem enfocat la solució partint d'un masculí genèric, però també fóra vàlid el pronom en femení (sobreenfocant-hi «persones»: *Totes estaven segures que...*), o un ús més elevat del masculí genèric *tots* per *tothom*.

95

Resposta lliure.

Pàg. 81

96

Possibles respostes:

- Quin cotxàs que s'ha comprat, l'oncle Manel. → Quin cotxe **més / tan gros** (o **car, luxós, espectacular...**) que s'ha comprat, l'oncle Manel.
- Es va atipar **com un lladre!** → Va menjar **cosa de no dir! / moltíssim!**
- Son pare era **un tros de pa** i li ho consentia tot. → Son pare era **molt bo** i li ho consentia tot.
- Vam conèixer una noia primíssima. → Vam conèixer una noia **molt / d'allò més prima**.
- La **majoria** va votar-hi en contra. → La **major part / un percentatge molt elevat** (de la gent) va votar-hi en contra.
- Un plugim **amarava** les llambordes. → Una pluja **molt fina i menuda mullava a fons / completament** les llambordes.
- Tardarà una bona estona a arribar. → Tardarà **força / molt** a arribar.

Unitat 30

Pàg. 82

97

- Et diré **quant** val quan torni del viatge. (És quantificador. En castellà, *cuánto*.)

- És **tan** sensible, que qualsevol mala mirada me'l fa plorar. (Modifica un adjectiu. En castellà, *tan*.)
- Hi veia **tan** malament, que s'ha hagut de tornar a graduar les ulleres. (Modifica un adverbi. En castellà, *tan*.)
- Això em sembla malament. Però allò altre **tampoc** no em sembla bé. (Antònim de *també*.)
- «Mai no s'havia donat tant per **tan poc**», deia l'anunci. (Equival a *tant*.)
- No sabia que vosaltres **també** haguéssiu fet obres a casa. (Equival a *igualmente*.)
- No li hauria sortit **tan bé** si no l'haguessin ajudat. (Antònim de *tan malament*.)
- Les paraules de l'entrenador han fet revoltar **gairebé** tota la directiva. (Equival a *quasi*.)
- L'àvia Montserrat no es troba **gaire bé** de salut. (Equival a *prou bé*.)

Pàg. 83

98

Suant la cansalada a la pica d'Estats

Ja és mitja tarda **quan** comencem a caminar per un camí **tan** costerut i estret que et vénen ganes de tornar-te'n a casa. Hi ha algunes plantes, però **gairebé** cap arbre. Som a l'hivern i en aquests paratges l'hivern és **tan** i **tan** fred! I no ho dic perquè jo sóc **tan** fredolíc, que tremolo sovint com una fulla: els altres tenen **tant** (de) fred com jo, si és que no en tenen més.

Si **almenys** pogués fer un glop de te amb llimona o una infusió ben calenta, **tan** calenta com fos possible! **Tant** de bo algun company me'n pogués oferir! Haig de reconèixer que **també** em vindria molt de gust una xocolata desfeta. Se'm posaria **tan bé** ara mateix!

Però **quant** fa que caminem? Vuit hores? Diuen que falta **tan poc** per arribar, que no val la pena aturar-nos. No em trobo **gaire bé** i, per això, vaig **tan** lentament. Si donessin un premi **al menys** ràpid de l'expedició, estic ben segur que el guanyaria jo. **Tant** se val! Ser ràpid **tampoc** no és **tan** important: l'important és fer el cim!

Unitat 31

Pàg. 84

99

seixanta-set milions cinc-cents quatre mil tres-cents dos euros

Pàg. 85

100

- seixanta-tresena
- centenar
- trio / tercet
- vint-i-dues centèsimes
- quàdruple
- una seixanta-dosena

101

- a) Hi acudí un nombre més aviat escàs de visitants.
- b) El pròxim tema va sobre els nombres fraccionaris, altrament dits fraccions.
- c) A la classe de matemàtiques ens han explicat els nombres naturals i els enters.
- d) Com que els pantalons li arrossegaven per terra, es va doblegar la vora.
- e) En veure la seva dedicació al negoci, l'amo li va doblar el sou.
- f) Cal protegir el medi ambient si no volem que desaparegui la vida al planeta.
- g) Aquest partit té moltes connexions amb els medis financers.
- h) No té prou mitjans financers per a poder fer front als deutes.
- i) Hem necessitat mig dia per a acabar aquesta feina.
- j) És una tasca relativament curta. Si ens hi posem a primera hora del matí, ja la tindrem llesta al migdia.

Unitat 32

Pàg. 88

102

Expressions afirmatives	Expressions negatives	Expressions de dubte
Sens dubte!	I ara!	Qui sap
Certament	En absolut!	Tal volta
És clar!	I un be negre!	Probablement
Naturalment!	Prou! (<i>Ja n'hi ha prou!</i>)	Vols dir?
I tant!	Gens ni mica	Per ventura
Prou (<i>Prou que ho faré</i>)	Tampoc	Possiblement
De debò	Ni pensar-hi	
Per descomptat!	Ca!	
Efectivament	De cap manera	

Pàg. 89

103

- a) No crec que ho sàpiga demà.
- b) No li puc confirmar que hagi vingut.
- c) No està gaire segura que ell sigui innocent.
- d) No pensa que hagi estat l'escollit.
- e) No trobo que begueu tant (o gaire).
- f) No estava convençuda que fos la millor solució.
- g) No és evident que hàgim quedat els últims de la cursa.

104

- anormalitat, **deshonest**, il·lògic, **imprecís**, **immòbil**
- inacceptable**, il·lícit, **desmesura**, **discontinuitat**, **immoble** (adj.)
- atípic, **aconfessional**, **irremeiable**, **irregular**, **imponderable** (adj.)
- il·legal / alegal, **innoble**, **acrític**, **dissort**, **analfabet** (adj.)

Pàg. 91

105

- a) Si cap / algun inspector s'interessava per la nostra producció, hauríeu de plegar veles.
- b) No es podia construir cap projecte amb cara i ulls del no-res.
- c) Si tens gens / una mica de fred, tanquem tot seguit la finestra.
- d) Ens ho ha dit sense cap escrúpol.
- e) Ell no és de cap manera amic meu.
- f) No ens ha visitat ningú a la fira.
- g) Vols comprar res / alguna cosa més?

Pàg. 92

106

- a) Només t'escollaré si abans em demanes perdó.
- b) De bruses grogues, els n'arriben només el dijous; però no més de quatre o cinc, perquè tenen por de no vendre-les.
- c) Poseu-hi llevat, però només 8 grams; altrament, el pa puja massa.
- d) M'enfadaré si no véns.
- e) Hi havia poca gent: no més de dotze persones.

Pàg. 93

107

- a) Si no val 8000 €, poc se'n falta.
- b) La petitona de la casa no vol anar a dormir si no l'acompanyes.
- c) Quedem, doncs, dissabte a les set del vespre, si no hi ha cap entrebanc.
- d) No és pas la Cèlia, sinó la seva germana bessona.
- e) No vull que m'ho agraeixis, sinó que m'ajudis quan calgui.
- f) No tornen de Londres dijous sinó divendres.
- g) Si no plou aviat, la collita de mongeta tendrà se n'anirà a passeig.

Unitat 33

Pàg. 94

108

- a) Que podràs esperar-lo a la sortida de l'espectacle de màgia?
- b) Què t'ha passat aquest matí?
- c) Hi ha moltes causes possibles, però no sé de quina / quines depenem en primer lloc. [Acceptable què si es vol dir 'de quina cosa', sense sobreentendre-hi causa.]

- d) Que l'acompanyaràs a escola havent dinat?
- e) Qui t'ha dit que hagi de nevar?
- f) Ho farem segons quina sigui la seva posició.
- g) Tots dos parells de mitjons m'agraden d'allò més. No sé pas quin quedar-me. [Acceptable *quins* si ens referim a *mitjons*, no a *parell de mitjons*.]
- h) No sé quin rellotge he de triar.
- i) Ignoro qui són els que t'han dit aquesta mentida tan regrossa.

Pàg. 95

109

	Oració interrogativa			
	total	parcial	directa	indirecta
No sé on acamparem.		x		x
Oi que avui es fa la cercavila?	x		x	
On se celebra la festa?		x	x	
Que en teniu ganes?	x		x	
No sé si en tenen ganes.	x			x
De què teniu ganes avui?		x	x	
Que has vist les tisoires enlloc?	x		x	
Quan els ho podràs dir?		x	x	

Pàg. 96-97

110

Em pregunto per què hi ha coses que m'han quedat gravades a la memòria i d'altres que he oblidat completament. ¿I com sé que les he oblidat, si no les recordo? Potser perquè hi ha uns buits entre record i record, uns espais en blanc entre escena i escena, uns interrogants que floten deslligats de tot, una quietud entre emocions diferents. Com el sot, el buit, que deixa al llit un cos que ja no hi reposa.

¿I per què hi ha moments a la vida que ens aturem per mirar enrere i convocar aquestes imatges mig perdudes, enterrades pels anys? [...] ¿I per què tot el que recordem, per més càdtic i desordenat que sigui, arriba a prendre una forma que només nosaltres podem reconèixer? ¿O és que la memòria ens vol tornar a fer viure uns fets passats com a espectadors del nostre propi protagonisme per alleugerir-nos del mal que ens van fer en aquell moment [...]? ¿Té alguna direcció o un fil argumental, la memòria?

¿Per què m'acompanyen encara aquella masia paterna, aquells horts de fruiters que l'envoltaven, aquell bosc impenetrable, si no era amb el cap ple de fantasmes i de pors, aquell paisatge amable de turons sorrencs amb un fons de cingleres invisibles i muntanyes blaves que el contenia? [...]

A vegades és només una paraula la que desperta tota la cadena: tupí, un tupí de llet, o escó, l'avia sempre seu a l'escó, o múrgoles, anirem al bosc a collir múrgoles o farem una truita de múrgoles

i rossinyols, o carnús, que és un insult oblidat [...]. Sense pares, a la Ploramiques i a mi només ens quedaven les paraules per retrobar el camí de retorn.

Emili TEIXIDOR, *Pa negra*

Unitat 34

Pàg. 98

111

- a) Jo em pentino a mi mateix / mateixa.
- b) Tu et pentines a tu mateix / mateixa.
- c) Ell / ella / vostè es pentina a si mateix / mateixa (o Ell / ella es pentina a ell mateix / ella mateixa; o Vostè es pentina a vostè mateix / mateixa).
- d) Nosaltres ens pentinem a nosaltres mateixos / mateixes.
- e) Vosaltres us pentineu a vosaltres mateixos / mateixes.
- f) Ells / elles / vostès es pentinen a si mateixos / mateixes (o Ells / elles es pentinen a ells mateixos / elles mateixes; o Vostès es pentinen a vostès mateixos / mateixes).

Pàg. 99

112

- a) Qui va al restaurant Els Tranquils sap molt bé a quina hora hi entra, però no quan en sortirà.
- b) Àngels, tens cartes a la bústia: n'hi ha un bon munt!
- c) Aquella operació financera li va sortir ben rodona: n'obtingué molts milions de guany.
- d) Com que els fan falta jardiniers, proposen de contractar-ne un parell més.
- e) Hi ha gent que s'ha quedat sense opuscle: faci-n més còpies.
- f) L'any passat hi va haver moltes carrosses per carnestoltes. Enguany no n'hi ha hagut tantes.
- g) Va venir amb una bossa plena de caramels i ens va dir: «Agafeu-ne tants com vulgueu».

Pàg. 100

113

- a) Vaig donar-li la capsa.
- b) Va usar-la.
- c) No puc entendre-t.
- d) Puc demanar-vos un favor?
- e) No podem oblidar-la.
- f) Vull penjar-lo a la paret.
- g) No gosa contradir-nos.

Pàg. 101

114

- a) Encara no s'ha rentat.
- b) Nen, renta't i vine a esmorzar.
- c) -He deixat de fumar -va dir el doctor Gorri.
- d) Quan juguis al parxís amb el nen, deixa't guanyar, que, si no, fa la gran rebequeria.
- e) Quan ens hem adonat de la desaparició, no hem tocat res.

- f) Ja has presentat tota la documentació?
- g) Quan rebis l'escrit, presenta't a l'ajuntament immediatament.

Pàg. 102-103

115

No els he dit mai que m'agraden els soldats i que quan en [soldats] veig m'hi fonc. [...] Tots tres es van aturar davant meu i em van tallar el pas [...]. Els dos que volien un bitllet de tramvia em van preguntar com em deia i jo els [als dos soldats] vaig dir el meu nom de seguida, no me n'havia [= en: de dir-los el nom] pas d'amagar... Els vaig dir: Crisantema, i van dir que jo era una flor de tardor i que semblava mentida que, tan jove, fos una flor de tardor. El soldat que encara no havia dit res va dir als altres, anem que ja està bé, i ells li [al soldat que encara no havia dit res] van dir, espera't una mica que la Crisantema ens explicarà què fa els dies de cada dia, i a l'últim, quan ja m'hi [antecedent general: a aquesta situació (d'assetjament per part dels soldats desconeguts)] havia acostumat, se'n van anar rient, i el que no havia dit res, al cap d'una estona, se'm va posar al costat; havia deixat els seus companys i va dir que li [al soldat que no havia dit res] agradaria molt de veure'm un altre dia perquè m'assemblava a una noia del seu poble que es deia Jacinta... Em va preguntar: quin dia? I jo li [al soldat que no havia dit res i que després li demana que es vegin] vaig dir: divendres, cap al tard. [...] Vaig portar dos panets partits pel mig amb un tallet de carn rostida a dintre i al cap d'una estona de passejar li vaig preguntar si tenia gana, vaig desembolicar els panets i n'hi [= en (panet) + hi (= li: al soldat amb qui havia quedat i que després sabrem que es diu Àngel)] vaig donar un i, per menjar-los [els panets], ens vam clavar d'esquena a una paret de jardí amb branques d'arbre i branques de roser que sortien enfora. Jo menjava a queixalades i estirant; ell no. Agafava un pessic de pa i un pessic de carn amb la mà i s'ho [això (un pessic de pa amb un pessic de carn)] ficava a la boca. La gent de poble de vegades són molt fins. Menjava a poc a poc i mirant-lo [el soldat] menjar em va passar la gana. No em vaig poder acabar el meu panet, i l'hi [= el (el panet) + li (al soldat)] vaig donar, i també va menjar-se'l [= el: el panet]. Es deia Àngel, que és un nom que sempre m'ha agradat. Aquell dia gairebé no ens vam dir res. Però ens vam conèixer molt. I, quan tornàvem, una colla de nens ens van fer pam i pipa i cridaven: es casaran, es casaran! El més petit ens va tirar un grapat de pols, i l'Àngel va empaitar el nen, perquè el nen, quan va veure que l'Àngel se li [al nen] acostava, va arrencar a córrer; el [el nen] va agafar per l'orella i la hi [= l'orella + li (al nen)] va estirar, només una mica i fluix, per fer-li [al nen] por, i li va dir que el [el nen] tancaria al calabós i que després el ficaria a la cuina dels soldats i li [al nen] faria pelar patates dos anys seguits. El primer dia res més.

Mercè RODOREDÀ, *La meva Cristina i altres contes*

Pàg. 104

116

- a) En Roc ha agafat un tros de coca de llardons, però ni (en Roc) ha tastat la coca de llardons.
- b) Aquí és on venen els gelats: no vols pas (tu) un gelat?
- c) (Nosaltres) Ja hem comprat els visos: quan podrem (nosaltres) collar els visos a la fusta?

- d) (Jo) He agafat la capsula dels bombons i (jo) he donat bombons a tothom que era aquí.
- e) En aquesta parada (ells / elles) tenen el millor pernil del país. (Els / elles) Venen tant pernil que tot sovint, abans de plegar, (a ells / elles) ja no queda pernil.
- f) Quan (vosaltres) vau veure aquell estri tan estrany per terra, (vosaltres) vau agafar aquell estri tan estrany per examinar (vosaltres) aquell estri tan estrany.

Pàg. 105

117

Acudirem a la reconstrucció i a l'intercanvi per una altra forma per provar si hi ha una forma pronominal al costat del verb.

- a) Aquestes càmeres s'enganxen a la paret i deixen veure la casa del costat.
- b) Nena, no t'acabis els macarrons: deixa'n per als convidats!
Reconstrucció: Nena, no t'acabis els macarrons: deixa macarrons per als convidats!
- c) Escolti, compri aquests préssecs! Compri'n dos o tres quilos.
Reconstrucció: Escolti, compri aquests préssecs! Compri dos o tres quilos de préssecs.
- d) En la seva cara, sortint de l'examen, vam notar-hi una expressió alegre.
Reconstrucció: En la seva cara, sortint de l'examen, vam notar en la seva cara una expressió alegre.
- e) Vostè esperis un moment aquí, que li ensenyaré més novetats.
[Es tracta del verb pronominal *esperar-se*. Es pot constatar la presència d'un pronom vora el verb per mitjà de l'intercanvi amb altres pronoms: *Vostè esperi'l / esperi-la / esperi'ns...*]
- f) Si no s'hi posa remei, ens baixaran les vendes.
Reconstrucció: Si no es [impersonal] posa remei a la situació, a nosaltres (= ens) baixaran les vendes.
- g) Veig que n'ha autoritzat molt pocs, de projectes urbanístics: autoritzi'n més.
Reconstrucció: Veig que n'ha autoritzat molt pocs, de projectes urbanístics: autoritzi més projectes urbanístics.

Unitat 35

Pàg. 106

118

Completarem els sintagmes amb una de les moltes respostes possibles:

- a) Sintagma. Pas a oració:
Dos individus armats amb escopetes de canons retallats van atracar ahir l'administració del club de tennis La Pilota.
- b) Oració.
- c) Sintagma. Pas a oració:
L'autor d'aquest estudi sobre l'índex econòmic dels desequilibris a les comarques lleidatanes ha menystingut algunes de les dades subministrades.

- d) Sintagma. Pas a oració:
El nou president de la coordinadora internacional d'organitzacions no governamentals per al desenvolupament econòmic i per a la promoció social de la dona en els països africans en procés de desenvolupament va adreçar-se als congressistes amb paraules esperançadores.

Pàg. 107

119

- a) El capità pirata va ordenar el saqueig de tota la costa.
b) Recomanaven l'adopció urgent de mesures de seguretat.
c) La junta va acordar la immediata / imminent posada en marxa / la pròxima posada en marxa d'un nou pla d'estalvi energètic.
d) El batlle proposa l'organització anual d'una paella monumental.
e) La Direcció General de Trànsit prohibeix la conducció temerària per la via pública.

Pàg. 108

120

Possibles respostes:

- a) Exigirem la restitució immediata* dels nostres llocs de treball.
b) La princesa ha confirmat la seva assistència al Misteri d'Elx.
c) Va manifestar el seu desacord amb la multa.
d) El president va anunciar la immediata* revisió de certs articles del codi penal.
e) Les pluges tardanes van ocasionar la minva substancial de la collita.
f) Els empleats van votar l'ajornament indefinit del nou horari laboral.
g) El químic tem l'ebullició violenta de l'àcid.
h) La policia ha ordenat la clausura immediata* de l'acte.
[Millor que *cloenda*, que, de fet, no significa 'acció de cloure', sinó 'part final amb què es conclou una dissertació, un monòleg, un acte públic, etc.']

*Com a sinònims de *immediat*, podem utilitzar *imminent*, *pròxim*, *urgent*, etc.

Pàg. 109

121

	SN definit	SN indefinit
a) Han passat moltes coses darrerament.		x
b) Algunes observacions teves són impertinents.		x
c) El teu ordinador s'ha espantat justament avui.	x	
d) S'hi posaran plaques solars , allà dalt.		x

e) Vindran tres ambaixadors orientals demà passat.		x
f) Aquelles danses del Marroc són enrevessades.	x	
g) Han arribat uns nois molt poca-soltes aquí.		x
h) Els quatre consells donats han estat molt útils.	x	
i) Millor que no hi vagin, els teus fills .	x	
j) No rondina mai, en Pau .	x	

Unitat 36

Pàg. 110-111

122

POLICIES I AGENTS RURALS BUSQUEN A LLAGOSTERA UN LLANGARDAIX EXÒTIC El rèptil va ser trobat (PASSIVA) al Teatre del Casino

LLAGOSTERA - Montse Barrera

El Teatre del Casino de Llagostera (Gironès) va viure un fet insòlit. Uns operaris que [els operaris] hi fan les obres de remodelació van trobar-hi fa dies un llangardaix de dos quilos de pes i 70 cm de llarg. [Els operaris] van posar-lo dins una caixa, [els operaris] li van fer fotos i [els operaris] el van alliberar al bosc perquè [el llangardaix] pogués gaudir de la natura. Alguns experts van veure les fotografies i [alguns experts] van determinar que [el llangardaix] és un llangardaix tropical d'Egipte, alhora que [els experts] asseguraven que [el llangardaix] és carnívor i que, per tant, [el llangardaix] no sobreviuria al bosc on [el llangardaix] havia estat alliberat (PASSIVA). Arran d'això, diversos agents rurals de la policia local van iniciar una recerca per camps i boscos propers al lloc on el rèptil va ser deixat anar (PASSIVA), el bosc de la Torre i voltants de la riera Gotarra, fins que [aquests agents rurals...] el van trobar. L'alcalde, Fermí Santamaria, manté que [el llangardaix] es va escapar d'un terrari. Un dels operaris que [un dels operaris] el van localitzar es responsabilitza de l'alliberament del rèptil i [l'operari que va localitzar el llangardaix] reconeix que la decisió havia estat [PASSIVA] «precipitada», però [l'operari...] afirma que [la decisió] va ser deguda [PASSIVA] a «l'intent de [l'operari...] protegir l'animal».

El Punt-Avui digital, 29 juliol 2011 (adaptació)

Pàg. 112

123

- a) La vostra melodia animava la festa. (Concordança: *Les vostres melodies animaven* la festa.)
b) L'artista va a casa per Pasqua. (Concordança: *Les artistes van* a casa per Pasqua.)
c) La maga sala la salsa. (Concordança: *Les magues salen* la salsa.)
d) [Jo] Temo per la nostra terra. (Concordança: *[Nosaltres] Temem* per la nostra terra.)

- e) La baronessa era a casa nostra. (Concordança: *Les baronesses eren* a casa nostra.)
- f) Un concertista contemplava la natura: l'odiava? (Concordança: *Uns concertistes contemplaven* la natura: l'odiaven?)
- g) Una violinista belga comprava una pistola: era l'assassina. (Concordança: *Unes violinistes belgues compraven* una pistola: eren les assassines.)
- h) Mentre una poetessa pensa, crea poesia. (Concordança: Mentre *unes poetesses pensen*, creen poesia.)
- i) L'altra finestra fa sempre pena. (Concordança: *Les altres finestres fan* sempre pena.)
- j) La corda va per terra. (Concordança: *Les cordes van* per terra.)

Aquestes oracions poden ser també italianes.

Pàg. 113

124

- a) En Guillem s'ha enfilat a la teulada. → **Subjecte:** en Guillem
- b) Avui hi hem posat poca beixamel, als canelons. → **Subjecte sobreentès:** nosaltres
- c) Aquest mes cobrareu amb retard. → **Subjecte sobreentès:** vosaltres
- d) Se n'ha adonat de seguida. → **Subjecte sobreentès:** ell / ella / vostè
- e) Aquesta obra té tres parts. → **Subjecte:** aquesta obra
- f) Els músics, no els escolta ningú. → **Subjecte:** ningú
- g) Els arquitectes del complex esportiu són lloats per les autoritats locals. → **Subjecte passiu:** els arquitectes del complex esportiu

Pàg. 114

125

- a) Aquest matí les infermeres han vacunat el malalt. (Concordança: Aquest matí *la infermera* ha vacunat el malalt.) No és possible la substitució pronominal del subjecte per **en** (sí que ho és per un pronom fort, o deixar sobreentès: Aquest matí ella ha vacunat el malalt. Aquest matí $\emptyset$ ha vacunat el malalt).
- b) Faran falta més cadires. (Concordança: Farà falta *una cadira*.) Substitució pronominal: **En** faran falta més. (subjecte indefinit postverbal)
- c) Aquest any ja s'han donat tres casos de pneumònia al casal d'avis. (Concordança: Aquest any ja s'ha donat *un cas de pneumònia* al casal d'avis.) Substitució pronominal: Aquest any ja se **n'**han donat tres al casal d'avis. (subjecte indefinit postverbal)
- d) S'han llogat tres apartaments arran de mar. (Concordança: S'ha llogat *un apartament* arran de mar.) Substitució pronominal: Se **n'**han llogat tres arran de mar. (subjecte indefinit postverbal)
- e) No em fa res que vinguis tan d'hora. (Concordança: que vinguis tan d'hora = aquesta circumstància = això → No em fa res *aquesta circumstància* / No em fan res *aquestes circumstàncies*.) No hi ha substitució pronominal del subjecte: No em fa res $\emptyset$.

- f) S'han cremat tres boscos sencers. (Concordança: S'ha cremat *un bosc sencer*.) Substitució pronominal: Se **n'**han cremat tres de sencers. (subjecte indefinit postverbal)
- g) Circularan autobusos en horari nocturn. (Concordança: Circularà *un autobús* en horari nocturn.) Substitució pronominal: **En** circularan en horari nocturn. (subjecte indefinit postverbal)

Pàg. 115

126

- a) Aquí sempre **n'**ocorren moltes.
- b) Al cap de poc **en** va arribar un.
- c) **N'**han topat dos a la sortida de Terrassa.
- d) En aquesta clínica **en** neixen trenta-dues cada setmana.
- e) Cada dia **en** passen per aquí uns mil cinc-cents.
- f) En aquesta habitació **en** dormiran demà onze.
- g) **En** farien falta molts més per eixugar totes les despeses.

Unitat 37

Pàg. 116

127

- *Els gossos, que duien morrió, estaven neguitosos.*
Es tracta d'una **relativa explicativa** i, doncs, queda il·lustrada pel **dibuix de la dreta**, en què tots els gossos duen morrió i tots estan nerviosos.

- *Els gossos que duien morrió estaven neguitosos.*
Es tracta d'una **relativa especificativa** i, per tant, queda il·lustrada pel **dibuix de l'esquerra**, en què només una part dels gossos van amb morrió i estan neguitosos.

Pàg. 117

128

- a) Tota la família **en** patia les conseqüències. (**en** = *del seu estat nerviós*)
- b) L'Oleguer **en** coneix tots els racons. (**en** = *d'aquell casalot*)
- c) Ja fa força anys que en Leandre **n'**és president. (**n'** = *del club*)
- d) **En** tinc molt bon record. (**en** = *de la meua estada a la Nou de Gaià*)
- e) L'excavadora **n'**ha tallat les arrels. (**n'** = *de l'alzina*)
- f) No **en** teníem cap necessitat. (**en** = *d'anar a penjar pancartes just el dia que plovia*)

Pàg. 118

129

Possibles respostes:

- a) una dona **pobra** → 'una dona sense recursos econòmics'
una **pobra** dona → 'una dona que ens inspira compassió' (pot ser rica)
- b) una noia **sola** → 'una noia solitària, sense companyia de ningú'
una **sola** noia → 'una única noia' (hi pot haver nois)
- c) un dependent **trist** → 'un dependent afligit'
un **trist** dependent → 'un dependent insignificant'

- d) una activitat nova → 'una activitat no coneguda, no existent'
 una nova activitat → 'una altra activitat, una activitat que s'afegeix a les anteriors'
- e) una mestra gran → 'una mestra d'edat avançada'
 una gran mestra → 'una mestra extraordinària'
- f) una ocasió única → 'una ocasió que no pot ser comparada amb res més'
 una única ocasió → 'una sola ocasió' (només n'hi ha una)

Pàg. 119

130

antiquíssim, antiquíssima
 tranquil·líssim, tranquil·líssima
 flongíssim, flongíssima

lletgíssim, lletgíssima
 joveníssim, joveníssima
 finíssim, finíssima

saborosíssim, saborosíssima
 dolcíssim, dolcíssima
 nobilíssim, nobilíssima

grandíssim, grandíssima
 grossíssim, grossíssima
 misèrrim, misèrrima

Unitat 38

Pàg. 120

131

Anar-se'n

Present d'indicatiu	Present de subjuntiu
(jo) <i>me'n vaig</i> (tu) <i>te'n vas</i> (ell / ella) <i>se'n va</i> (nosaltres) <i>ens n'anem</i> (vosaltres) <i>us n'aneu</i> (ells / elles) <i>se'n van</i>	(que jo) <i>me'n vagi</i> (que tu) <i>te'n vagis</i> (que ell / ella) <i>se'n vagi</i> (que nosaltres) <i>ens n'anem</i> (que vosaltres) <i>us n'aneu</i> (que ells / elles) <i>se'n vagin</i>
Imperfet d'indicatiu	Imperfet de subjuntiu
(jo) <i>me n'anava</i> (tu) <i>te n'anaves</i> (ell / ella) <i>se n'anava</i> (nosaltres) <i>ens n'anàvem</i> (vosaltres) <i>us n'anàveu</i> (ells / elles) <i>se n'anaven</i>	(que jo) <i>me n'anés</i> (que tu) <i>te n'annessis</i> (que ell / ella) <i>se n'anés</i> (que nosaltres) <i>ens n'anéssim</i> (que vosaltres) <i>us n'anéssiu</i> (que ells / elles) <i>se n'anessin</i>

Sortir-se'n

Present d'indicatiu	Present de subjuntiu
(jo) <i>me'n surto</i> (tu) <i>te'n surts</i> (ell / ella) <i>se'n surt</i> (nosaltres) <i>ens en sortim</i> (vosaltres) <i>us en sortiu</i> (ells / elles) <i>se'n surten</i>	(que jo) <i>me'n surti</i> (que tu) <i>te'n surtis</i> (que ell / ella) <i>se'n surti</i> (que nosaltres) <i>ens en sortim</i> (que vosaltres) <i>us en sortiu</i> (que ells / elles) <i>se'n surtin</i>

Imperfet d'indicatiu	Imperfet de subjuntiu
(jo) <i>me'n sortia</i> (tu) <i>te'n sorties</i> (ell / ella) <i>se'n sortia</i> (nosaltres) <i>ens en sortíem</i> (vosaltres) <i>us en sortíeu</i> (ells / elles) <i>se'n sortien</i>	(que jo) <i>me'n sortís</i> (que tu) <i>te'n sortíssis</i> (que ell / ella) <i>se'n sortís</i> (que nosaltres) <i>ens en sortíssim</i> (que vosaltres) <i>us en sortíssiu</i> (que ells / elles) <i>se'n sortíssin</i>

Pàg. 121

132

<i>Faig que els ferits jeguin.</i>	<i>Ajec els ferits.</i>	<i>Els ferits jeuen.</i>	<i>Els ferits estan ajaguts.</i>
<i>Fas que el volum del televisor pugi.</i>	<i>Apuges el volum del televisor.</i>	<i>El volum del televisor puja.</i>	<i>El volum del televisor està apujat.</i>
<i>Fa que els preus baixin.</i>	<i>Abaixa els preus.</i>	<i>Els preus baixen.</i>	<i>Els preus estan abaixats.</i>
<i>Fem que els nens seguin.</i>	<i>Asseiem els nens.</i>	<i>Els nens seuen.</i>	<i>Els nens estan asseguts.</i>
<i>Feu que la malalta dormi.</i>	<i>Adormiu la malalta.</i>	<i>La malalta dorm.</i>	<i>La malalta està adormida.</i>

Pàg. 122

133

- a) D'ençà que viu aquí és feliç. (atributiú)
- b) La Isabel està contenta de veure't. (atributiú)
- c) La Lucrècia s'està al carrer del Forn. (predicatiú)
- d) Aquella nit els nostres gossos eren al jardí. (predicatiú)
- e) Aquella noieta semblava malaltissa. (atributiú)
- f) La dependenta estava tota amoïnada perquè no li sortien els comptes. (atributiú)
- g) Encara és viu, el teu besavi? (atributiú)

Pàg. 123

134

- a) No pugis a l'estàtua, que és incívic; a més, pots caure.
- b) Si menges coca d'oli per esmorzar cada dia, t'engreixaràs de seguida. (*També: Si esmorzes amb coca d'oli cada dia, t'engreixaràs...*)
- c) Va passar per ca la iaia i li va dur un pom de roses que feien [o feia] molt bona olor.
- d) La petitona corria per la platja amb els pantalons abaixats i trepitjava els turistes adormits.
- e) No pugis a la moto si no has menjat res per esmorzar. (*O bé: ...si no has esmorzat.*)
- f) Quan he vist que no feien altra cosa que riure, me n'he anat / he marxat.
- g) Sempre menja espaguetis picants per dinar: cada dia s'assembla més al seu avi napolità. (*També: Sempre dina amb espaguetis picants: cada dia...*)

Pàg. 124

135

Possibles solucions:

- a) Aquest matí m'he llevat d'hora i m'he menjat un parell de llesques per esmorzar. (*També: ...i he esmorzat amb un parell de llesques.*)

- b) Apuja el volum de la ràdio.
 c) Has d'abaixar el teu ritme de vida.
 d) No sé què hi deu haver per postres: poster hi ha maduixots amb nata o crema. (*També: ...postres: o pot ser que hi hagi maduixots...*) (**No:** ...potser hi hagi...)
 e) Aquest matí he vist com tothom queia baixant aquests esglaons (o graons).
 f) Us n'heu anat (o heu marxat) perquè no estàveu d'acord amb les decisions adoptades?
 g) Afanyeu-vos, que només tenim una hora, i una hora passa volant.
 h) Seu tu; jo no estic gens cansada.

Pàg. 125

136

L'exercici s'ha format desfent els aforismes següents:

- a) Les mentides desencadenen veritats. (Joan Abellan i Jaume Melendres)
 b) La millor sort en els daus és no jugar-hi. (Joan Brossa)
 c) Un traïdor és pitjor que un enemic. (Jaume Cabré)
 d) L'adolescència és una malaltia moderna com l'al·lèrgia o la paranoia. (M. Aurèlia Capmany)
 e) El pitjor del plagi no és que sigui un robatori, sinó que és una redundància. (Joan Fuster)
 f) L'estat de la llengua és un dels primers símptomes de la salut moral d'un país. (Pere Gimferrer)
 g) Com més coses has pensat, més probabilitats tens de pensar-ne d'altres. (Manuel de Pedrolo)

Nota: Aquests són els aforismes, però l'alumnat pot considerar-ne d'altres (*Les veritats desencadenen mentides, per exemple*).

Unitat 39

Pàg. 126

137

	SN definit	SN indefinit
a) albergínies		x
b) un preu raonable		x
c) l'habitació dels convidats	x	
d) aquest programa informàtic	x	
e) alguns antivirus		x
f) aquell vi rus	x	
g) tres gripaus blaus		x
h) aquells magnetòfons de les pel·lícules d'espies	x	

Pàg. 127

138

OP = Oració passiva
 OA = Oració activa
 SP = Substitució pronominal

OP → L'Alfons és buscat pels Mossos.

OA → *Els Mossos busquen l'Alfons.*

SP → Els Mossos el busquen.

OP → *L'avi és acompanyat per la néta.*

OA → La néta acompanya l'avi.

SP → La néta l'acompanya.

OP → El cantant és abraçat per uns admiradors.

OA → *Uns admiradors abraçen el cantant.*

SP → Uns admiradors l'abraçen.

OP → *El Jordi és cridat per sa mare.*

OA → Sa mare crida el Jordi.

SP → Sa mare el crida.

OP → El rector és escoltat pels estudiants.

OA → Els estudiants escolten el rector.

SP → *Els estudiants l'escolten.*

OP → *En Lluc és vigilat per la policia.*

OA → La policia vigila en Lluc.

SP → La policia el vigila.

OP → El polonès ha estat convidat pels veïns.

OA → Els veïns han convidat el polonès.

SP → *Els veïns l'han convidat.*

Pàg. 128

139

- a) No ha volgut fer-**ho** perquè era poc ètic (No **ho** ha volgut fer...)
 b) Sempre que vénen, l'espantlen.
 c) Feu-**ho** demà mateix!
 d) Tots **ho** esperem.
 e) Va córrer per veure'l de prop i va quedar-ne absolutament decebut...
 f) No **en** cantaré tantes com em demaneu perquè estic força enrogallat.

Pàg. 129

140

- a) Aquests dies l'hem dibuixat. (**l'** = el plànol de la vila)
 b) Vicenç: treu-ho de seguida, que fa pudor. (**-ho** = això)
 c) Mentrestant, ell ho explicava. (**ho** = el que hauria pogut passar = això)
 d) M'agradaria recitar-lo. (**-lo** = el seu últim poema)
 e) Encara ho esperem. (**ho** = que torni = això)
 f) Pregunti-ho. (**-ho** = quant val aquesta cantimplora = això)
 g) No n'havia vist (o vistes) mai. (**n'** = piranyes)
 h) Ho voldria saber! / Voldria saber-ho! (**Ho / -ho** = on s'ha ficat aquest redimoni de criatura = això)

Pàg. 130

141

- a) Aquest gos pequinès ha agafat l'os i ha rosegat l'os una bona estona.
 Aquest gos pequinès ha agafat l'os i l'ha rosegat una bona estona.
 b) Li agraden tant els caramels d'eucaliptus, que sempre que passa per aquesta botiga compra caramels d'eucaliptus.
 Li agraden tant els caramels d'eucaliptus, que sempre que passa per aquesta botiga **en** compra.

- c) Tothom pregunta a l'Ajuntament a quina hora passarà la cavalcada des Reis, però ningú no sap a quina hora passarà la cavalcada de Reis.
Tothom pregunta a l'Ajuntament a quina hora passarà la cavalcada dels Reis, però ningú no **ho** sap.
- d) D'ençà que es va enganxar els dits amb el calaix, no ha tornat a obrir el calaix mai més.
D'ençà que es va enganxar els dits amb el calaix, no l'ha tornat a obrir mai més / no ha tornat a obrir-**lo** mai més.
- e) Va veure que el rossinyol havia sortit de la gàbia i va intentar caçar el rossinyol amb les mans.
Va veure que el rossinyol havia sortit de la gàbia i **el** va intentar caçar amb les mans / va intentar caçar-**lo** amb les mans.
- f) Haig de parlar amb en Ramon: no saps pas on puc trobar en Ramon?
Haig de parlar amb en Ramon: no saps pas on **el** puc trobar / on puc trobar-**lo**?

Pàg. 131

142

- a) T'ha promès que vindria? No en facis cas: sempre ho diu.
- b) Vols te amb llimona? –No, no en vull.
- c) Si vols comprar entrades per al teatre, vés-hi de seguida: si bades, ja no en trobaràs.
- d) No compraré allò per a en Ricard, perquè resulta que ja ho té.
- e) Pren cafè havent dinat, però havent sopat no en prenguis.
- f) Que hi ha enciams? –No ho sé, però fins fa un moment n'hi havia.
- g) Ara ja no es veuen gossos deixats anar pel carrer, però abans sí que n'hi havia.
- h) Que si donaven caramels? I tant, hi havia piruletes per a tothom.

Unitat 40

Pàg. 132

143

- a) Per fi, l'han aprovat. (*l'Ernest = el, CD*)
- b) Per fi, li han aprovat les matemàtiques. (*a l'Ernest = li, CI*)
- c) Aquells brètols li han clavat una bona pallissa. (*a en Manel = li, CI*)
- d) Aquells brètols l'han apallissat. (*en Manel = el, CD*)
- e) Mentre ella despatxava, la interrompien constantment. (*la Isabel = la, CD*)
- f) Mentre ella despatxava, li interrompien el ritme constantment. (*a la Isabel = li, CI*)
- g) El director en negava molts. (*drets = en, CD*)
- h) El director li negava molts drets. (*al senyor Pere = li, CI*)
- i) Vinc per reservar-ne una. (*novel·la = en, CD*)

Pàg. 133

144

- a) Les han perseguides / perseguit pel carrer. (*les = aquelles noies, CD*)

- b) Els administradors les convocaran a la reunió. (*les = les persones disconformes, CD*)
- c) Aquest reajustament de la plantilla les pot afectar / pot afectar-les. (*les = les treballadores, CD*)
- d) Les van cridar. / Van cridar-les. (*les = les secretàries, CD*)
- e) Digueu-los que vinguin a dinar. (*-los = els = a les nedadores, CI*)
- f) No les tractes gens bé. (*les = les teves germanes, CD*)
- g) Ha vingut per dir-los el resultat de les anàlisis. (*-los = els = a les interessades, CI*)
- h) Les ha pagades / pagat. (*les = les seves amigues, CD*)

Pàg. 134

145

- a) En Carmel Dolcet diu que la vida l'està amargant, però tothom el té per un home molt feliç.
- b) Com que el Robert se sentia sol, li agradava que li escrivissin. Però aquella carta el deixà confós.
- c) Cada dia la infermera venia a veure la criatura. Li posava una injecció, la canviava i, quan portaven el dinar, la feia menjar.
- d) Com que el nen de l'Esteve plorava i ell continuava dormint com un soc, vaig despertar-lo i vaig dir-li (o li vaig dir) que el seu fill no parava de cridar-lo.
- e) En David tenia un gran sentit del ridícul. Aquestes coses feien avergonyir-lo (o el feien avergonyir), li feien més vergonya que a ningú.
- f) En Pere, tot escalant, va veure que el Toni necessitava ajut. Va allargar-li la mà i va ajudar-lo a pujar. (o Li va allargar la mà i el va ajudar a pujar).

Pàg. 135

146

- a) Li dedica poques hores.
- b) Hi dedica força hores.
- c) No li dona prou importància.
- d) Hi dona massa importància.
- e) El xiquet hi dona cops.
- f) Cal trobar-hi una resposta.
- g) No li facis més pessigolles.
- h) Posa-hi guix, sisplau.
- i) No hi donis més voltes.
- j) Els fa por.
- k) Tira-hi sal.
- l) No hi donis valor.

Unitat 41

Pàg. 136

147

- a) Es va afanyar a passar-me'ls.
- b) No espereu a beure-us-la, que se us refredarà.

- c) No parava de mirar-se-les.
 d) Es va dedicar a guixar-nos-els.
 e) **Ens** l'ha presentada / presentat.
 f) **Us** l'ha recordada / recordat.
 g) **Te la** devia donar.

Pàg. 137

148

- a) Els la cremaren.
 b) Ja els l'han comprat.
 c) Els el regaven dia sí dia també.
 d) Els en consultaran molts!
 e) Als nens, ja els les he untades / untat amb crema de cacau.
 f) Aquell funcionari no els ho volia dir.

Pàg. 138

149

- a) En David va dir que recitaria el vers de Nadal als avis i els el va dir tan fluixet que es comentava que no se'l sentia gens.
 b) Vés corrents a dir als pares de l'Hilari que l'han segrestat. Comunica'ls-ho de seguida, perquè corre perill...
 c) Els de l'altra colla tenien un mòbil de darrera generació i van organitzar un pla d'atac per prendre'ls-el.
 d) En Joan i la Maria tenen la teva calculadora. Quan els vegis, demana'ls-la.
 e) Això que he comprat és per als teus col·legues. Guarda'ls-ho a la nevera i dóna'ls-ho tan bon punt s'entaulin.
 f) Aquests són els informes que volien els directors. Dóna'ls-els, que se'ls posa malament que els tinguem a la vista de tothom.
 g) El Cesc sabia que els seus fills arribarien amb molta gana de l'excursió i va pensar que els prepararia patates perquè s'atipessin força, però no sabia si coure'ls-les o bé fregir-los-les.

Pàg. 139

150

- a) -No, (jo) encara no he pagat el rebut de la llum a la mestressa. (l' = el = el rebut de la llum, CD; **hi** = **li** = a la mestressa, CI)
 b) ... fes (jo) saber la notícia a l'Eduard. (la = la notícia, CD; **hi** = **li** = a l'Eduard, CI)
 c) ... però el sergent no va acceptar les excuses al soldat. (les = les excuses, CD; **hi** = **li** = al soldat, CI)
 d) ... per molt bé de preu que (ells) oferissin el pis a ella. (l' = el = el pis, CD; **hi** = **li** = a ella, CI)
 e) ... i (la Sílvia) ha deixat la moto a la Raquel tota la setmana. (la = la moto, CD; **hi** = **li** = a la Raquel, CI)
 f) ... va marxar sense prendre el pòls a la Marta. (-l' = el = el pòls, CD; **hi** = **li** = a la Marta, CI)

151

- a) L'Eulàlia s'ha mirat al mirall. Com que ha vist que duia els cabells massa llargs, ha agafat unes tisores i se'ls ha tallats una mica.
 b) A l'Olga se li van embrutar les sabates i les hi vaig netejar amb un drap.
 c) El Ramonet es va petar de riure en adonar-se que duia la jaqueta al revés. El noi era tan despistat, que aquella jaqueta se la posava més cops malament que no pas bé.
 d) En Miquel volia desempallegar-se d'aquella andròmina. Sense esperar l'ajut de ningú, se la va carregar / va carregar-se-la a l'esquena i la llençà ell mateix en un contenidor.
 e) En aquell moment jo li acariciava els cabells amb la mà i els hi pentinava amb els dits.
 f) En Roger havia cregut que els diners eren allò més important a la vida i que li havien de resoldre l'existència; en realitat, la hi van complicar..
 g) Jo no sabia pas l'hora de la celebració. I, no sé per què, tot i que l'Alba me l'hauria poguda dir, jo no gosava demanar-la-hi.
 h) L'Oleguer era tan escanyapobres que només els deixava diners si ells els hi tornaven doblats o triplicats.

152

En l'oració L'Àngels se l'ha posada, l'acció recau sobre l'Àngels mateix: l'Àngels s'ha posat la perruca, se l'ha posada.

En l'oració L'Àngels la hi ha posada, l'acció no recau sobre l'Àngels: l'Àngels ha posat la perruca al Narcís, la hi ha posada.

Pàg. 141

153

- a) Aquest individu ha pres la cartera al passatger del bigoti.
 1: Aquest individu l'ha presa / pres al passatger del bigoti. (**la** = la cartera, CD)
 2: Aquest individu li ha pres la cartera. (**li** = al passatger del bigoti, CI)
 1 + 2: Aquest individu **la hi** ha pres. (**la** = la cartera; **hi** = **li** = al passatger del bigoti)
 b) Hem encarregat les postres a la Neus.
 1: **Les** hem encarregades / encarregat a la Neus. (**les** = les postres, CD)
 2: **Li** hem encarregat les postres. (**li** = a la Neus, CI)
 1 + 2: **Les hi** hem encarregades / encarregat. (**les** = les postres; **hi** = **li** = a la Neus)
 c) Ha cedit la paraula al secretari.
 1: L'ha cedida / cedit al secretari. (**la** = la paraula, CD)
 2: **Li** ha cedit la paraula. (**li** = al secretari, CI)
 1 + 2: **La hi** ha cedida / cedit. (**la** = la paraula; **hi** = **li** = al secretari)
 d) He venut la brusa a l'Ariadna.
 1: L'he venuda / venut a l'Ariadna. (**la** = la brusa, CD)
 2: **Li** he venut la brusa (**li** = a l'Ariadna, CI)
 1 + 2: **La hi** he venuda / venut. (**la** = la brusa; **hi** = **li** = a l'Ariadna)

- e) Aviat retornaran el material a la Lluïsa.
1: Aviat **el** retornaran a la Lluïsa. (**el** = *el material*, CD)
2: Aviat **li** retornaran el material. (**li** = *a la Lluïsa*, CI)
1 + 2: Aviat **l'hi** retornaran. (**el** = *el material*; **hi** = **li** = *a la Lluïsa*)
- f) Han apujat el sou al Sergi.
1: L'han apujat al Sergi. (**el** = *el sou*, CD)
2: **Li** han apujat el sou. (**li** = *al Sergi*, CI)
1 + 2: **L'hi** han apujat. (**el** = *el sou*; **hi** = **li** = *al Sergi*)

154

- a) Demà mateix **li ho** tornarem. (**li** = *a la Susanna*, CI; **ho** = *això*, CD)
- b) Venim per demanar-**la-hi**. (**la** = *la cassola*, CD; **hi** = **li** = *a la mare*, CI)
- c) **Li'n** donava (o **N'hi** donava). (**li** = **hi** = *al seu nét*, CI; **'n i n'** = **en** = *caramels*, CD)
- d) Ja veurà com **li'n** facilitarà (o **n'hi** facilitarà). (**li** = **hi** = *a vostè*, CI; **'n i n'** = **en** = *informacions molt valuoses*, CD)
- e) **Els hi** ha canviat. (**els** = *els bolquers*, CD; **hi** = *a la criatura*, CI)

Unitat 42

Pàg. 142

155

- a) Va dir que era un gran expert en el tema i ara resulta que no **hi** entén gens ni mica! (**hi** = *en el tema*)
- b) Hem sabut que ha aprovat oposicions a bomber i **ens n'alegrem** ben sincerament. (**n'** = *que hagi aprovat oposicions*)
- c) Es veu que es recullen signatures en favor d'aquesta causa. Molts, però, no **ens n'hem** assabentat fins ara. (**n'** = *que es recullen signatures en favor d'aquesta causa*)
- d) Li vam dir que l'error que havia comès no era tan greu i que no havia de capficar-**s'hi** d'aquella manera. (**hi** = *en l'error que havia comès*)
- e) Li vam proporcionar unes receptes culinàries molt engrescadores, però no **ens va semblar que s'hi** interessés gaire. (**hi** = *en aquestes receptes culinàries tan engrescadores*)

Pàg. 143

156

- a) **N'hem** parlat. (**n'** = *de la reconstrucció de l'ermita*)
- b) **Hi** confiàvem molt. (**hi** = *en aquesta agència publicitària*)
- c) Ja veuràs com **hi** recorreran. (**hi** = *a maniobres tèrboles*)
- d) **En** dubtes? (**en** = *de la seva honestedat*)
- e) No m'**hi** havia fixat. (**hi** = *en aquest petit detall*)
- f) Sempre se **n'avergonyia**. (**n'** = *de la seva poca traça*)

Unitat 43

Pàg. 144

157

- a) La Laura és **peruquera**.
La Laura **ho** és. (**ho** = *peruquera*)

- b) Amb aquest pentinant, la Judit sembla **una model**.
Amb aquest pentinat, la Judit **ho** sembla. (**ho** = *una model*)
- c) La Rut està **contenta** perquè li ha tocat la rifa.
La Rut **ho** està perquè li ha tocat la rifa. (**ho** = *contenta*)
- d) Aquest vespre la Jèssica estava **cansada**.
Aquest vespre la Jèssica **ho** estava. (**ho** = *cansada*)
- e) Tothom diu que la Rosa és **una bona periodista**.
Tothom diu que la Rosa **ho** és. (**ho** = *una bona periodista*)

Pàg. 145

158

- a) Aquest xicot **ho** és, oi? (**ho** = *fiable*)
- b) Aquesta peça **ho** és. (**ho** = *de fusta*)
- c) Aquestes coincidències **ho** semblen... (**ho** = *provocades*)
- d) El Ricard no **l'**és pas. (**l'** = *l'encarregat del garatge*)
- e) Avui no **n'**està pas tant com abans-d'ahir! (**n'** = *cansat*)
- f) Aquells xavals **ho** són... (**ho** = *amics seus*)

Unitat 44

Pàg. 146

159

- a) El presentador ens ha dit que quedaríem garratibats amb el número de màgia i, efectivament, **hi** hem quedat. (**hi** = *garratibats*)
- b) Tot i que la Rosa ha assegurat que no es posava mai vermella quan bevia xampany, **s'hi** ha posat tan bon punt l'ha tastat. (**hi** = *vermella*)
- c) Ens han dit que l'avi es lleva content, però veig que avui no **s'hi** ha llevat. (**hi** = *content*)
- d) –Oi que es veu feliç, aquesta noia? –I tant que **s'hi** veu! (**hi** = *feliç*)
- e) Aquest tren va tan ple que no **hi** pot anar més. (**hi** = *ple*)
[Amb èmfasi també és possible **en**: Aquest tren va tan ple, que no **en** pot anar més (de ple).]

Pàg. 147

160

- a) Apa, afanya't! Que l'escudella ja gairebé **ho** és... (**ho** = *freda*, Atr)
- b) El teu cosí **s'hi** ha tornat. (**hi** = *esquerp*, CPred)
- c) Aquest noi **ho** és. (**ho** = *tocatardà*, Atr)
- d) Els terroristes de la foto, no **els** són? (**els** = *els teus veïns*, Atr)
- e) Aquests canelons **ho** semblen. (**ho** = *bons*, Atr)

Unitat 45

Pàg. 148

161

- a) El tresor encara **hi** era. (**hi** = *sota terra*, CC lloc)
- b) La Rosa **ho** estava. (**ho** = *gelosa*, At.)
- c) La teva cosina **s'hi** està. (**hi** = *a l'Hospitalet*, CC lloc)
- d) Aquell divendres en Narcís **ho** estava: tenia l'examen de conduir. (**ho** = *nerviós*, Atr)

e) Als anys noranta **hi** estava. (**hi** = en una empresa tèxtil del Vallès, CC lloc)

f) La Vicenta **ho** és. (**ho** = alacantina, Atr)

Pàg. 149

162

- a) Allunyem-nos-en!
- b) Espera-t'hi una estona.
- c) Han dit que s'hi casarien.
- d) Justament avui ens hi hem trobat la Natàlia.
- e) Els músics s'hi canviaran.
- f) Mai no s'hi ha volgut quedar?
- g) Tenia la mania de tirar-s'hi pa.
- h) Fica-t'hi, Judita.

Pàg. 150

163

- a) Dijous se'n va anar cap a Berlín i en tornarà aquest diumenge mateix.
- b) Aquell carreró era tan estret que no hi podia passar / podia passar-hi ni una camioneta.
- c) Anant per l'autopista, hi han vist un cotxe accidentat.
- d) En Xavi havia dit que sortiria de l'Estartit a la tarda, però ja n'ha arribat.
- e) Ha dit que s'estaria poca estona a casa l'Eva, però veig que no se n'ha mogut en tota la tarda.
- f) La Serafina va dir que pujaria l'endemà al Puigmal i, un any després, encara no hi havia pujat.

164

- a) Ell prou voldria apartar-se'n.
- b) Sempre ens hi parlava.
- c) Us hi aturareu?
- d) En Gassiot no se'n mou mai.
- e) No li feia res quedar-s'hi atenent el telèfon.

Pàg. 151

165

- a) Treu dues culleres del calaix. → **En** treu dues del calaix (**en** = culleres, CD); **En** treu dues culleres (**en** = del calaix, CC lloc). NO: ~~En~~-~~en~~ treu dues.
- b) Diumenge anirem a Montserrat amb cotxe. → **Hi** anirem amb cotxe (**hi** = a Montserrat, CC lloc); **Hi** anirem a Montserrat (**hi** = amb cotxe, CC mitjà). NO: ~~Hi~~-~~hi~~ anirem.
- c) Agafa caramels de la bossa. → Agafa'n de la bossa (**en** = caramels, CD); Agafa'n caramels (**en** = de la bossa, CC lloc). NO: Agafa'-~~n~~-~~ne~~.
- d) Obté beneficis dels errors dels altres. → **N'obté beneficis (**en** = dels errors dels altres, CRV); **N'obté dels errors dels altres (**en** = beneficis, CD). NO: ~~En~~-~~n'~~obté.****
- e) El Josep s'ha casat amb la Margarida en aquest poble. → S'hi ha casat amb la Margarida (**hi** = en aquest poble, CC lloc); S'hi ha casat en aquest poble (**hi** = amb la Margarida, CC companyia). NO: El Josep s'~~hi~~-~~hi~~ ha casat.

f) El Ramon ha anat amb taxi al casament. → El Ramon **hi** ha anat al casament (**hi** = amb taxi, CC mitjà); El Ramon **hi** ha anat amb taxi (**hi** = al casament, CC lloc). NO: El Ramon ~~hi~~-~~hi~~ ha anat.

g) Separa això de la paret. → Separa-**ho** de la paret. (**ho** = això, CD); Separa'n això (**en** = de la paret, CC lloc). NO: Separa-~~n'~~-~~hø~~.

Unitat 46

Pàg. 152

166

Possibles respostes:

- a) Li ho vaig advertir, **però** no em va fer cas.
- b) Li ho vaig advertir i em va fer cas.
- c) Aquesta noia no menja, **sinó que** devora.
- d) No van poder acudir a la cita **perquè** els trens no circulaven.
- e) No ens vol ajudar?; **doncs** no ho farem!
- f) No t'hi amoïnis, **que** (o **perquè**) ja no hi podem fer res.
- g) Agafa el seu cotxe; **per tant**, hi arribarà abans. (També: **Si** agafa el seu cotxe, hi arribarà abans.)

Pàg. 153

167

- a) M'**agradava** que vosaltres comptéssiu amb mi.
- b) Sempre ens **havien dit** que conduïeu / havieu conduït molt bé.
- c) Us **prometé** que vindria a veure-us sovint.
- d) **Valia** més que se n'anés / n'hagués anat.
- e) **Hauria preferit** que se n'hagués tornat.
- f) No **veia** clar per què volíeu venir a veure aquesta pel·lícula si ja l'havíeu vista.

Pàg. 154

168

Exercici obert. Possibles respostes:

- a) S'ho mirava com si ell no en fos el culpable.
- b) Ens van portar on hi havia hagut l'apunyalament.
- c) Ha demanat que no li donem pèsols o cigrons per sopar.
- d) Els altres van haver de passar per on les aigües del riu es barrejaven amb les del mar.
- e) Li van prendre la cartera quan consultava els horaris de l'avió.
- f) **Tan bon punt va sentir la música**, aquell xicot barceloní es va posar a ballar com si se l'enduguessin els dimonis.

Pàg. 155

169

- a) Anirà allà. (sub. adverbial de lloc)
- b) Hem trobat un tresor extraordinari llavors. (sub. adverbial de temps)
- c) Ho farem així. (sub. adverbial de manera)

- d) L'insecte negre és un lepidòpter. (sub. adjectiva)
 e) Llavors, li va caure el teló al damunt. (sub. adverbial de temps)

Unitat 47

Pàg. 156

170

- a) Un castell de focs és un espectacle que impressiona.
 → impressionant (sin.) / deplorable / perillós...
 b) Aquell home que no té gens de cabell és el director del film. → calb (sin.) / grenyut / baixet...
 c) Les cartes que no admeten retard han de sortir ara mateix de l'oficina de correus. → urgents (sin.) / ordinàries / grogues...
 d) Les cadires que es poden plegar ens seran molt útils.
 → plegables (sin.) / negres / petites...
 e) Van construir una fortalesa que no es podia destruir.
 → indestructible (sin.) / vulnerable / medieval...

Pàg. 157

171

- a) que no té experiència → inexpert
 b) que no es volen reconciliar → irreconciliables
 c) que no es pot llegir → il·legible (o illegible)
 d) que encara no han estat publicades → inèdites
 e) en què no hi hagué vessament de sang → incruenta
 f) que no podia ser conquerida → inexpugnable (o inconquerible)
 g) que no dóna peu a confusió → inconfusible
 h) que no és agraïda → ingrata (Atenció: *desagraït* o *malagraït* s'aplica a persones i, doncs, no hi fóra tan adequat.)

Pàg. 158

172

- a) La Mariona és una dona de la qual s'expliquen tota mena de proeses. (la qual ≠ la que)
 b) Aquesta càmera té més prestacions que la que jo tinc. (la que ≠ la qual)
 c) Aquesta opció no és la que ens afavoreix més a tots. (la que ≠ la qual) (S'hi sobreentén un nom: Aquesta opció no és l'opció que ens afavoreix més a tots.)
 d) Els mossos d'esquadra encara busquen la possible arma amb la qual la víctima fou assassinada. (la qual ≠ la que)
 e) Aquest és el meu tercer projecte: és aquell en el qual més confio. (el qual ≠ el que)
 f) Vigileu els signes de puntuació. És l'aspecte en el qual us hauríeu de fixar més. (el qual ≠ el que)
 g) No érem prou conscients del que fèiem. (el que = allò que)
 h) Es van trobar just al punt en el qual conflueixen dos rierols. (el qual ≠ el que)
 i) Aquesta és l'estàtua de la qual tant s'ha burlat el veïnat. (la qual ≠ la que)

173

- a) No es referia a aquests mapes sinó als que hi ha a les golfes. (= ... sinó als *mapes* que hi ha...)
 b) És una situació de què tothom fuig.
 c) No ha volgut la nostra coca, però sí la que ha dut l'oncle Jaume, que és de pinyons. (= ... però sí la coca que ha dut...)
 d) L'advocat a qui vaig trucar és un xicot molt eficient.
 e) No ens hem identificat amb les paraules del president, sinó amb les que ha dit la tesorera, tan encertades. (= ... sinó amb les *paraules* que ha dit...)
 f) És una activitat a què es dedica molta gent del poble.
 g) L'artista de qui es diuen tantes anècdotes és del meu poble.
 h) Aquesta és la tela de què parlava el pintor.
 i) Això no és exactament el que jo volia dir-vos. (el que = allò que)
 j) Les despeses a què hem contribuït pertanyen al capítol d'infraestructures.
 k) La marginació de què són objecte autors com Pedrolo no té cap justificació.

Pàg. 160-161

174

- a) Totes les empreses en què / en les quals havia treballat l'Oleguer han fet fallida.
 b) M'han fet una petició a què / a la qual no puc accedir.
 c) Aquest advocat ha de defensar uns casos en què / en els quals / on hi ha gat amagat.
 d) La paga amb què / amb la qual t'has de conformar no t'arribarà ni per a comprar-te una bicicleta.
 e) L'incident de què / del qual a hores d'ara tothom parla es produí ahir a la nit.
 f) Els projectes a què / als quals va donar el seu consentiment han resultat un fracàs.
 g) Aquestes campanyes publicitàries en què / en les quals heu participat no han proporcionat gaires guanys.
 h) Ara veureu els cinc automòbils de què / dels quals disposa d'ençà que és ministra d'Hisenda.

175

- a) L'Oleguer havia treballat en totes aquestes empreses que han fet fallida.
 b) No puc accedir a la petició que m'han fet.
 c) Hi ha gat amagat en els casos que aquest advocat ha de defensar.
 d) T'has de conformar amb una paga que no t'arribarà ni per a comprar-te una bicicleta.
 e) A hores d'ara tothom parla de l'incident que es produí ahir a la nit.
 f) Va donar el seu consentiment a uns projectes que han resultat un fracàs.
 g) Heu participat en unes campanyes publicitàries que no han proporcionat gaires guanys.
 h) D'ençà que és ministra d'Hisenda disposa dels cinc automòbils que ara veureu.

Nota: L'ús de *el qual*, *la qual*... comporta una subordinada relativa explicativa.
 Ex.: L'Oleguer havia treballat en totes aquestes empreses, les quals han fet fallida.

176

- 1 a) **Especificativa.** Hi havia soldats que duïen armes i n'hi havia que no en duïen. Només els que no en duïen van haver de fugir (els que en duïen se suposa que no van fugir).
- b) **Explicativa.** No hi havia cap soldat que dugués armes. Tots van haver de fugir.
- 2 a) **Explicativa.** Donava propina per endavant a tots els cambrers i tots solien atendre'l bé (potser per raó de la propina).
- b) **Especificativa.** Solien atendre'l bé només els cambrers als quals donava propina per endavant. (Els cambrers als quals no donava propina per endavant o no donava propina se suposa que no el solien atendre tan bé.)

Pàg. 163

177

- a) El líquid al qual afegirem sals minerals té un gran poder nutritiu.
(El pronom *hi* substitueix *al líquid* igual que *al qual* i, per tant, hi és sobrer.)
- b) Aquests establiments es dediquen al comerç vinícola, de què depenen molts altres negocis.
(El pronom *en* substitueix *del comerç vinícola* igual que *de què* i, per tant, hi és de més.)
- c) La noia va arribar de la marató molt descansada, cosa que / la qual cosa va estranyar el públic.
(El pronom *el que* no fa mai la funció de relatiu neutre, i per això ha de ser substituït per la forma adequada.)
- d) A cada banda del carrer hi havia unes casetes on vivien els treballadors de la colònia tèxtil.
(El pronom *hi* substitueix *en unes casetes* igual que *on* i, per tant, hi és redundant.)
- e) Fan la gara-gara a l'home a qui / al qual volen demanar que injecti diners a l'empresa.
(*El que* no equival mai a *el qual*. El pronom *el que*, sense anar precedit per preposició, només pot fer la funció sintàctica de subjecte o de complement directe, mentre que aquí fa la funció de complement indirecte, i per això ha de ser substituït per la forma adequada.)

Unitat 48

Pàg. 164

178

- a) No pensen mai en els qui la ballen magra. (*en* + sub. subst. de relatiu, CRV de *pensen*) → No **hi** pensen mai.
- b) Has vist què ens han dut? (sub. subst. interrog., CD de *has vist*) → **Ho** has vist?
- c) Ens ha comentat que avui ella no hi era. (sub. subst. completiva, CD de *ha comentat*) → Ens **ho** ha comentat.
- d) No ens hem oblidat dels qui ens han ensenyat tant. (sub. subst. de relatiu, CRV de *hem oblidat*) → No ens **n'**hem oblidat.
- e) Mai no sabràs què vol. (sub. subst. interr., CD de *sabràs*) → Mai no **ho** sabràs.

- f) Encara no hem entès què ens ha dit. (sub. subst. interr., CD de *hem entès*) → Encara no **ho** hem entès.
- g) Ella és qui millor ho sap. (sub. subst. de relatiu, Atr de *és*) → Ella **ho** és.
- h) Es queixava Ø que no l'haguessin avisada! (sub. subst. completiva, CRV de *es queixava*; preposició caiguda: *de*) → Se'n queixava.

Pàg. 165

179

- a) Diu que el joc consistia a / de fer punts abans Ø que els contrincants comencessin a jugar!
- b) Col·laboreu a / d'embellir la vida! Participeu en les tasques de neteja! No us resigneu Ø que tot quedi tal com està!
- c) No t'emboliquis a / de fer de mecenes d'aquesta mossa; ja saps que no és constant en res...
- d) «En ocasió del nostre enllaç matrimonial, ens complaem a / d'invitar-vos Ø que ens feu uns quants entranyables obsequis. Com que estem segurs Ø que voldreu que els millors presents siguin els vostres, gosem insistir Ø que no vacil·leu a / de ser els primers a / d'acudir a la sempre acollidora Comercial Casori's.»

Pàg. 166

180

- a) Ens obliguen Ø que els informem dels nostres moviments cada vespre. (sub. subst. completiva, CRV de *obliguen*; caiguda de la prep. *a*) → Ens **hi** obliguen.
- b) No acceptarem que ens canviïn la data del judici. (sub. subst. completiva, CD de *acceptarem*) → No **ho** acceptarem.
- c) L'expresident ha alertat Ø que el país està perdent autonomia respecte de les grans potències. (sub. subst. completiva, CRV de *ha alertat*; caiguda de la prep. *de*) → L'expresident **n'**ha alertat.
- d) No heu defensat mai que tinguem bones infraestructures. (sub. subst. completiva, CD de *heu defensat*) → No **ho** heu defensat mai.
- e) Vam insistir Ø que ens emboliquessin el pom de flors. (sub. subst. completiva, CRV de *vam insistir*; caiguda de la prep. *en*) → **Hi** vam insistir. / Vam insistir-**hi**.
- f) Van predir que l'any que ve hi hauria crisi en el ram de la construcció. (sub. subst. completiva, CD de *van predir*) → **Ho** van predir. / Van predir-**ho**.
- g) Tot indica que els comicis els guanyarà el Partit Verd. (sub. subst. completiva, CD de *indica*) → Tot **ho** indica.
- h) No ens hem adonat Ø que el venedor ambulat ens estava ensarronant de mala manera. (sub. subst. completiva, CRV de *hem adonat*; caiguda de la prep. *de*) → No ens **n'**hem adonat.

Pàg. 167

181

- a) Són canvis a què s'ha hagut d'anar habituant. (preposició + pronom relatiu)
- b) Si no hi posem remei, ens exposem Ø que tot surti un bunyol. (conjunció) [amb caiguda de preposició]

- c) Estem convençuts Ø que pot ser una idea brillant. (conjunció) [amb caiguda de preposició]
- d) Les proeses de què presumeix tant no són res de l'altre món. (preposició + pronom relatiu)
- e) Tinc por Ø que la Carmesina es faci enrere. (conjunció) [amb caiguda de preposició]
- f) Aquest és un error en què s'incorre sovint. (preposició + pronom relatiu)
- g) Estan tips Ø que se'ls tracti com criatures de bolquers. (conjunció) [amb caiguda de preposició]
- h) Hem de ser conscients Ø que quedaran molts aspectes per millorar. (conjunció) [amb caiguda de preposició]

Pàg. 168-169

182

- a) En Jordi té por...
 ... d'aquella figureta de fusta. SN
 ... de* quedar-se tot sol a casa. Subord. subst. infinitiu
 ... Ø que el deixin sol. Subord. subst. completiva
- b) Es resigna...
 ... a la seva sort. SN
 ... a / d'haver-se de quedar aquí. Subord. subst. infinitiu
 ... Ø que no li reconeixin cap mèrit. Subord. subst. completiva
- c) El felicitem abans...
 ... de la recepció oficial. SN
 ... Ø que comenci l'acte. Subord. subst. completiva**
 ... de començar la sessió. Subord. subst. infinitiu
- d) Vam quedar...
 ... en allò. SN
 ... Ø que hi tornaríem l'estiu vinent. Subord. subst. completiva
 ... de / a tornar-hi al cap d'un any. Subord. subst. infinitiu

* Aquí no es produeix cap canvi de preposició: simplement es manté *de*. Després del nom *por* ha de seguir *de* en català correcte (i no pas *a*, com en castellà).

** Habitualment, però, l'expressió *abans que comenci l'acte* s'analitza com a subordinada adverbial de temps, encapçalada per la conjunció *abans que*.

Unitat 49

Pàg. 170

183

- a) Ma germana diu que demà el seu xicot ho comprarà tot.
- b) La mestressa ens diu que no ens acostem als gossos.
- c) La doctora li diu si li fa mal el cap.
- d) L'Oriol us diu que a ell no el podreu guanyar mai.
- e) La veterinària sempre els diu qui d'ells té al·lèrgia a les bestioles.

Nota: En casos com la darrera oració, el fet de mantenir el verb *dir* (en comptes de *preguntar* o *demanar*) fa que el discurs indirecte s'interpreti com a no interrogatiu (i la forma *qui* com a pronom relatiu), fet que queda corregit en l'exercici següent.

184

Possibles respostes:

- a) Ma germana assegura que demà el seu xicot ho comprarà tot.
- b) La mestressa ens adverteix que no ens acostem als gossos.
- c) La doctora li pregunta si li fa mal el cap.
- d) L'Oriol us fa saber que a ell no el podreu guanyar mai.
- e) La veterinària sempre els demana / pregunta qui d'ells té al·lèrgia a les bestioles.

Pàg. 171

185

- a) «Ahir vaig telefonar-vos i no éreu aquí», els va dir la Consol.
Discurs indirecte: La Consol els va dir que el dia abans / anterior / precedent els havia telefonat i no eren allà / allí.
- b) «Dijous us visitaré», ens va dir la senyora Margarida un dia de l'any passat.
Discurs indirecte: La senyora Margarida un dia de l'any passat ens va dir que el dijous següent ens visitaria.
- c) «No estem conformes amb els resultats que hem obtingut en aquesta circumscripció en les eleccions que es van celebrar la setmana passada», va dir el líder polític.
Discurs indirecte: El líder polític va dir que no estaven conformes amb els resultats que havien obtingut en aquella circumscripció en les eleccions que s'havien celebrat la setmana anterior / precedent / abans.
- d) «No és culpa nostra que en aquest hospital hi hagi tants malalts intoxicats com a conseqüència del sopar que vam oferir ahir», van dir els metges en l'entrevista televisada.
Discurs indirecte: Els metges van dir en l'entrevista televisada que no era culpa seva que en aquell hospital hi hagués tants malalts intoxicats com a conseqüència del sopar que havien ofert el dia anterior / precedent.
- e) «Si m'han de continuar apedregant», va dir el cantant, «no penso cantar mai més».
Discurs indirecte: El cantant va dir que si l'havien de continuar apedregant no pensava cantar mai més.

Pàg. 172

186

- a) Ahir em va dir que me n'emportés una dotzena més.
- b) Ens va dir que ens el miréssim bé.
- c) Em va dir fa dies que no me'n descuidés cap.
- d) Ens van dir que ja ens les tornarien al cap d'una hora / una hora després. (No: dins / dintre d'una hora, en una hora.)
- e) La fotògrafa ens va dir que, a part de la foto de grup, ens en podíem fer una d'individual (o ... podíem fer-nos-en una d'individual / A part de la foto de grup, la fotògrafa...).
- f) L'entrenadora ens va dir, mirant-se els mitjons, que no pensava tornar a dir que ens els havíem de canviar de tant en tant...
- g) Els delegats ens van dir que, com que no pensaven organitzar ells la festa, ens tocava organitzar-la a nosaltres mateixos.

187

Possibles respostes:

- a) Ahir em va suggerir / proposar que me n'emportés una dotzena més.
- b) Ens va demanar que ens el miréssim bé.
- c) Em va aconsellar fa dies que no me'n descuidés cap.
- d) Ens van assegurar / prometre que ja ens les tornarien al cap d'una hora.
- e) La fotògrafa ens va explicar / comentar / precisar / garantir que, a part de la foto de grup, ens en podíem fer una d'individual.
- f) L'entrenadora ens va recriminar, mirant-se els mitjons, que no pensava tornar a dir que ens els havíem de canviar de tant en tant...
- g) Els delegats ens van informar / fer saber / comunicar que, com que no pensaven organitzar ells la festa, ens tocava organitzar-la a nosaltres mateixos.

Unitat 50

Pàg. 174

188

- a) Quan el gat dorm, les rates ballen. (Sub. adv. temporal)
- b) Si el part va bé, només s'haurà d'estar tres dies a la clínica. (Sub. adv. condicional)
- c) Per més que hi insisteixis, em nego a comprar-te un cocodril. (Sub. adv. concessiva; en canvi, comprar-te un cocodril és sub. subst. d'inf. amb funció de CRV)
- d) Sempre escriu tal com raja. (Sub. adv. modal)
- e) Com més gran et fas, més ximple et tornes. (Sub. adv. comparativa de proporció)
- f) Una bicicleta et durà on vulguis. (Sub. adv. de lloc)
- g) Vist que has decidit comprar-te un cotxe, he pensat que et faria servei aquest gat. (Sub. adv. causal; en canvi, comprar-te un cotxe és sub. subst. d'inf., i que et faria servei aquest gat és sub. subst. completiva, amb funció de CD).
- h) La Pilar durà la moixa a Ciutadella així que arribin les vacances d'estiu. (Sub. adv. temporal)

Pàg. 175

189

Possibles respostes:

- a) M'agrada que em llancis floretes quan s'acosta Sant Jordi. (de temps)
- b) Sempre que el veig amb aquest vestit vermell li vénen fogots. (de temps)
- c) Plantarem aquest pi on ens va indicar l'avi Francesc. (de lloc)
- d) Ho faré encara que tothom m'ho desaconselli. (concessiva)
- e) Et duré un pom de petúnies perquè siguis la dona més feliç del globus terraquí. (final)
- f) És tan animal que el seu padrí, home prudent, no li regala mai la mona de Pasqua. (consecutiva)

- g) Aquell guerrer nedava com si fos un peix espasa. (de manera)
- h) Com que nedava tantes hores cada dia, se li van fer unes espatlles especialment amples. (causal)

Pàg. 176

190

Possibles respostes:

- a) Com que / Ja que el més menut de la colla encara no té dents per a mastegar la carn, els seus pares la hi trinxen.
- b) Tan bon punt / Així que / Atès que / Sempre que el noi s'ha fet un forat als pantalons, el seu pare els hi ha apedaçat(s).
- c) En Jordi ja no aparca la bicicleta davant el mercat, perquè / ja que té por que la hi prenguin.
- d) Si la teva germana t'ha dit que vol aquest espiadimonis per a la seva col·lecció d'insectes, no entenc per què tu l'hi esclafes.
- e) Diu que cada vespre l'esperava un plat calent a taula, tot i que / encara que és evident que no estava acostumada a tenir-n'hi cap.
- f) Ja que / Com que / Vist que us fa molta gràcia donar el biberó als bessons, doneu-los-el vosaltres mateixos. (També: Us fa tanta gràcia donar el biberó als bessons que els el doneu vosaltres mateixos.)

Pàg. 177

191

- a) Ho vam deixar córrer, ja que era massa tard.
- b) Ho vaig consultar en el diccionari, ja que no n'estava segura.
- c) Van separar-se ja que veien la vida d'una manera molt diferent.
- d) Quant (de) temps t'hi penses estar, a casa la Restituta?
- e) No mengis tant (de) pa, que acabaràs tan gras com l'Ot!
- f) Va venir tan a corre-cuita que no es va recordar d'agafar el carnet.
- g) Jo rego les plantes amb la mànega; tu, mentrestant, esporgues els arbres.

Pàg. 178

192

Possibles respostes:

- a) Com que / Ja que els estudiants han boicotejat l'acte, s'ha suspès (o Els estudiants han boicotejat l'acte; per tant, s'ha suspès / s'ha suspès, doncs).
- b) Com que hi ha sequera, els camps s'estan eixugant (o Hi ha sequera; per tant, els camps s'estan eixugant / els camps s'estan eixugant, doncs).
- c) Ja que / Com que li han concedit una beca, la Glòria podrà estudiar a l'estranger (o Han concedit una beca a la Glòria; per tant, podrà estudiar a l'estranger / podrà, doncs, estudiar a l'estranger).
- d) Com que / Ja que ha caigut, l'àvia ha hagut de ser ingressada (o L'àvia ha caigut; per tant ha hagut de ser ingressada / ha hagut, doncs, de ser ingressada).

- e) **Ja que / Com que** el noi ha dit unes paraules mofetes, el director no li ha acceptat la proposta (o El noi ha dit unes paraules mofetes: el director, doncs / per tant, no ha acceptat la seva proposta).

Pàg. 179

193

Possibles respostes:

- a) **Quan corre així** fa pena. (També: **Si corre així**, fa pena; **Tal com corre**, fa pena.)
b) **Després que es dissolgués el parlament**, es van convocar eleccions (o **Després de dissoldre el parlament,...** **Un cop dissolt el parlament,...** **Quan es va dissoldre el parlament,...** **Quan es va haver dissolt el parlament,...**).
c) L'Emma fa els deures **mentre mira la televisió / quan mira la televisió**.
d) **Després de dinar**, farem una migdiada (o **Després que hàgim dinat,...** **Un cop hàgim dinat,...**).
e) **Encara que l'hagin pintat de color verd**, la paret fa goig. (Amb canvi de significat: **Com que l'han pintat de color verd,...**)

Unitat 51

Pàg. 180

194

Respostes al caminant

El caminant arriba al poble i s'adreça a un vell que està assegut en un porxo sense fer res.

–Escolteu, bon home –pregunta el caminant–. Sabeu cap a on va aquesta carretera?

–No he vist que vagi mai enlloc –respon el vell–. Cada matí, quan em llevo, miro per la finestra i encara hi és.

–El que jo vull saber és si l'he d'agafar per anar a Fortsmith.

–No té cap sentit que l'agafeu: allà ja en tenen una, de carretera.

–Suposo que heu viscut aquí tota la vida –comenta el caminant, i el vell respon:

–Encara no.

Anònim. A: FRANCESC MIRALLES,
365 idees per canviar la teva vida

Pàg. 181

195

Possibles respostes:

- a) Ella seia **a l'esquerra** de la seva cosina.
b) Han posat un calefactor **sobre / (al) damunt** (la) taula.
c) Estan contents perquè han pogut anar més **enfora**.
d) Són **a l'interior / dins** de l'edifici.
e) **Al capdavant** del campanar hi ha una imatge.
f) Els lladregots deuen ser **a prop / a la vora / a tocar**.

Pàg. 182

196

a) Hem passat el cap de setmana a Eivissa.

b) Desàvem les eines en una caixa metàl·lica amb nanses.

c) Ens van caure totes les monedes per terra.

d) En aquesta pel·lícula ocorren esdeveniments insòlits.

e) Creu-me que faries ben fet de sortir a passeig una estona i esbargir-te.

f) En aquell maleter no hi cap gaire cosa.

g) Tant a Perpinyà com a Ciutadella la festivitat de Sant Joan és molt celebrada.

h) Per fer la migdiada es va estirar a terra.

Pàg. 183

197

a) No hi cap ningú més, en aquest cotxe.

b) Això ho hem après en un programa de televisió.

c) A Girona hi ha un important museu del cinema.

d) Després de suor i llàgrimes, hem arribat fins aquí.

e) Rebaixen fins al cinquanta per cent el preu de tots els articles.

f) Hauries d'anar fins al final del passadís i trencar a la dreta.

g) Hem de mirar cap endavant; altrament, no farem res de bo.

h) Per anar cap a la frontera, hauríeu d'agafar l'autopista AP-7.

Pàg. 184

198

Quan l'Enric va haver pujat al darrer pis del gratacel, es va adonar que encara podia pujar més amunt: a la terrassa. I ho va fer. Des d'allà dalt veia als seus peus tota l'urbs. No veia edificis que poguessin tan amunt com el seu. A baix de tot, al nivell del carrer, els seus companys, talment formigues, l'esperaven amb ànsia.

Si mirava més amunt, només l'antena de televisió era més elevada. Va voler-s'hi enfil·lar, però s'adonà que relliscava avall. S'hi esforçà de nou i anava amunt i avall. Des de baix els seus companys creien que queia daltabaix. Ho deixà córrer i decidí anar escales avall, que no deixava de ser una altra proesa. Els seus seguidors encara miraven amunt quan ell arribà a baix. L'havien fotografiat i ja havien penjat la seva heroïtat al Facebook.

Pàg. 185

199

a) Ploraven per tot el que havien perdut lluitant pertot arreu. (El mot tot es pot suprimir: *Ploraven pel que havien...;* l'expressió és *pertot arreu*.)

b) És per tot el que t'he dit que avui no penso anar a la feina. (*És pel que t'he dit...*)

c) Vés-hi sobretot abans no plogui. Si no, hauràs de passar sobre tot el fangar. (*sobretot = principalment; sobre el fangar*)

d) Si sempre et queixes de les condicions de treball, pensaran que no estàs bé enlloc. (*enlloc = a cap lloc*)

e) Això només ho trobaràs aquí; enlloc més del món no n'hi ha cap d'igual! (*enlloc = a cap lloc*)

f) Com que no li era permès de fumar enlloc, va decidir que tant per tant fumaria cigars pudents en lloc de cigarretes. (*enlloc = a cap lloc; en lloc de = en comptes de*)

g) Al pas que anem no arribarem enlloc! (*enlloc = a cap lloc*)

h) En lloc de posar-hi punt i coma, posa-hi punt, i avall! (*en lloc de = en comptes de*)

200

- a) Fora! No t'hi vull, aquí! Vés-te'n immediatament!
- b) Ja veuràs com he encertat el mig de la diana. Vine amb mi a comprovar-ho!
- c) Sé que has anat un cop a casa seva, però no recordo si has vingut mai a casa meva.
- d) –Aquest vespre fan una pel·lícula molt interessant a l'Imperial? Jo hi penso anar. I tu: per què no véns amb mi?
–No puc; sortiré amb uns amics i anirem a sopar a cal Torrades.
- e) Vicenç: Roser, vine un moment, que tinc un problema dels grossos!
Roser: No pateixis, que ara vinc i te'l soluciono.
Vicenç: Tenia por que no te n'haguessis anat o que, trobant-te lluny, no m'haguessis sentit i no haguessis vingut.

Pàg. 187

201

- a) M'han convidat a una passada de models, però no sé pas si hi aniré: m'avorreixen.
- b) Voleu venir aquest vespre a casa meva i la fem petar?
- c) D'on véns tan acalorat? Que has anat a córrer a la cursa popular?
- d) Té poca feina al despatx, però no vol anar-se'n. (Suposant que fos lògica, la resposta *anar* no fóra tampoc possible per raons sintàctiques: demanaria un lloc o el pronom *hi*: ..., però no vol *anar-hi*.)
- e) Podeu emportar-vos / endur-vos aquestes tasses de damunt la taula i deixar-les al rentavaixel·la?
- f) Caldrà portar / dur més capses del magatzem al camió.
- g) Els lladres van entrar en aquell xalet i van emportar-se / endur-se tot el que hi van trobar.

Pàg. 188-189

202

- a) El metge ha dit al malalt que havia d'estar a l'hospital uns quinze dies.
- b) En aquests moments la Maria i en Marià són a la discoteca PopRap.
- c) Per què hi som, nosaltres, sinó per informar els participants?
- d) A dins el magatzem hi ha la Maria Josep; el Josep Maria, en canvi, és a la botiga, despatxant.
- e) Els teus fills no són / seran a casa a la nit.
- f) Al rebedor hi ha les teves cosines?
- g) Cada any, per Nadal som tots a casa els pares: per Nadal cada ovella al seu corral!
- h) El batlle serà present a la presentació del nou model de cotxe elèctric.
- i) Hem anat a veure l'Alexandra a casa seva i no hi era.
- j) Damunt la taula hi ha les tisores de podar.
- k) Ja hi ha la meva pizza al microones? (Per a fer servir la forma *hi és*, caldria una coma que indiqués el canvi d'ordre que ha tingut lloc: *Ja hi és, la meva pizza, al microones?*)
- l) La meva pizza: ja és al microones?
- m) He passat llista al grup de segon A i avui aquest alumne no hi és.

203

- a) Demà passat a la tarda ens trobarem amb una colla d'escriptors.
- b) A la / de nit desplegava una activitat frenètica i no parava fins a les dues, si més no.
- c) El raïm, es cull a la tardor, no pas a l'estiu.
- d) Si no pots venir demà, vine Ø dijous.
- e) La Carme va viure a l'estranger des del 2015 fins al 2018.
- f) Les guerres carlines van tenir lloc al segle XIX.
- g) Aquesta activitat començarà al vespre, en concret, a les vuit en punt.
- h) Ens hi vam estar al / pel gener: quin fred més viu que hi feia, en aquella contrada, a l'hivern!

Pàg. 191

204

Possibles respostes:

- a) Van arribar dos dies abans.
- b) Mai (no) deia bestieses.
- c) Aquest tren ha arribat d'hora a l'estació.
- d) Generalment / Sovint / Sempre / Normalment se'l veu content.
- e) Enguany hi ha hagut una mala collita.
- f) A començament(s) / inici(s) / principi(s) / la primeria de mes cobrarem.
- g) Fem vacances fins aquest dia.

Pàg. 192

205

Punt de referència: avui		
ANTERIORITAT 15	SIMULTANEÏTAT 16	POSTERIORITAT 17
<i>ahir</i>	<i>avui</i>	<i>demà</i>
<i>abans-d'ahir</i>		<i>demà passat</i>
<i>fa dos dies</i>		<i>demà passat (no) l'altre, d'aquí a dos dies</i>
<i>l'any passat</i>	<i>enguany / aquest any</i>	<i>l'any que ve</i>

Pàg. 193

206

Punt de referència: en aquell moment		
13	14	15
<i>la vigília = el dia abans</i>	<i>aquell dia</i>	<i>l'endemà</i>
<i>l'any abans</i>	<i>aquell any</i>	<i>un any després</i>
<i>el mes abans</i>	<i>aquell mes</i>	<i>un mes després, el mes següent / posterior</i>
<i>l'hora anterior</i>	<i>aquella hora</i>	<i>l'hora següent / posterior, una hora després</i>

207

- Si se li refreden els peus a la girafa, agafarà angines?
-Sí, però al cap d'un mes.

Un noi compra una entrada per al cinema i entra a la sala. Al cap d'una estona en surt i en compra una altra, i així contínuament.

- Que hi ha algun problema? -pregunta la taquillera, sorpresa.
-Sí, miri, així que entro un home me les estripa.

-És la casa dels senyors Puig?

-Sí, digui'm.

-Voldria parlar amb la seva senyora.

-Jo també i des de fa cinc anys.

-Cambrer, he trobat una mosca que nedava en l'orxata i ara me'n trobo una altra sobre el gelat!

-És lògic, pensi que una sola mosca no pot nedar i fer esports d'hivern alhora.

Els microbis es troben:

-Caram, quina cara de malalt que fas! -diu un d'ells.

-Sí, noi. Estic malalt d'ençà que he agafat la penicil·lina.

-Quan vam fer deu anys de casats, vaig portar el meu home al Japó. Enguany en farem vint.

-I què faràs?

-L'aniré a buscar.

-Estic ben amoïnat. El meu fill tothora em demana diners.

-I què en fa?

-No ho sé, perquè mai no li'n dono.

Tret d'Acudits / 1 (Temps de riure)

Pàg. 196

208

Possible redacció:

Aquesta matí (o matinada) m'he llevat a dos quarts de sis i m'he dutxat a dos quarts i mig. A les sis [del matí] he espremut taronges i he esmorzat. He omplert la rentadora i he cuit els llegums del sopar a dos quarts de set [del matí]. A les vuit [del matí] he estès la bugada i, tot seguit, he tret el gos a passejar. A les nou [del matí] m'he assegut al despatx i he despatxat assumptes urgents i fins a dos quarts de deu [del matí] he respost correus, he atès trucades, visites... A les onze [del matí] he fet el segon esmorzar i unes quantes gestions al barri. A dos quarts de dues [del migdia] he dinat a Cal Rostit's. A dos quarts de quatre [de la tarda] m'he reunit amb els comercials. Després he anat a comprar i he assistit a classe de català de les sis [de la tarda] a dos quarts de vuit [del vespre]. A les vuit [del vespre] he sopat a cal pare. I de dos quarts de deu [del vespre] a dos quarts d'onze [de la nit] he fet deures de català i he escrit en aquest diari personal. Finalment, a dos quarts d'onze [de la nit] me n'he anat al llit.

209

- a) En Roger va rrelliscar, va caure i es va trencar el braç.
b) **Gerundi correcte.**
c) **Gerundi correcte.**
d) Vaig agafar l'avió a les dues de la nit, i vaig arribar a l'Alguer dues hores després.
e) Va començar a tronar, i va ploure al cap de poc.
f) **Gerundi correcte.**
g) **Gerundi correcte.**
h) Va córrer 100 m llisos, i va obtenir un nou rècord.

Unitat 53

Pàg. 198

210

- a) Com que el terra era moll, ha rrelliscat.
causa: el terra era moll
conseqüència: ha rrelliscat
b) S'ha trencat una cama com a conseqüència d'haver rrelliscat.
causa: ha rrelliscat
conseqüència: s'ha trencat una cama
c) Estant afònic, no podrà cantar aquest vespre.
causa: està afònic
conseqüència: no podrà cantar
d) La falta d'oxigen a la sang explica la seva mort.
causa: la falta d'oxigen a la sang
conseqüència: la seva mort

Pàg. 199

211

Possibles respostes:

- a) Vist que heu arribat tan d'hora podríem anar ja cap a l'estació per tal d'agafar el tren de rodalia anterior, tot i que potser fóra més bona idea aprofitar-ho per a fer un cafè a menys que hàgiu esmorzat abans. De fet, ens sobra massa temps perquè ens puguem estressar.
b) Com que els segrestadors havien retingut el senador a casa seva, la policia va muntar un operatiu per entrar a l'habitatge, ja que s'havien esgotat totes les vies de negociació i, si no hi entraven per sorpresa, les possibilitats de recuperar en vida el polític eren escasses encara que alguns analistes asseguressin el contrari.

Pàg. 200-201

212

- a) (No) triomfar en la vida. (No) treballar molt.
Causa: Ha triomfat en la vida perquè ha treballat molt.
Conseqüència: Ha treballat tant que no és estrany que hagi triomfat.
Oposició: Ha triomfat encara que no ha treballat gaire.
Finalitat: No ha treballat per triomfar.
Condicció: Si treballa així, triomfarà.

- b) (No) afanyar-se. (No) agafar el tren.
Causa: No ha agafat el tren perquè no s'ha afanyat.
Conseqüència: No s'ha afanyat; per tant, ha perdut el tren.
Oposició: Malgrat que no s'ha afanyat, no ha perdut el tren.
Finalitat: S'ha afanyat perquè pogués agafar el tren.
Condicció: Ha dit que s'afanyaria només en cas que tingués la certesa d'agafar el tren.
- c) (No) fer exercici físic. (No) aprimar-se.
Causa: Com que ha fet exercici físic, s'ha aprimat.
Conseqüència: Finalment ha fet exercici físic, de manera que s'ha aprimat.
Oposició: S'ha aprimat, per bé que no ha fet exercici físic.
Finalitat: Ha fet exercici físic a fi d'aprimar-se.
Condicció: Fa exercici físic a condició que li serveixi per aprimar-se.
- d) (No) ser molt amable. (No) tenir molts amics.
Causa: Té molts amics perquè és molt amable.
Conseqüència: És molt amable; per tant, té molts amics.
Oposició: Encara que no és gaire amable té molts amics
Finalitat: Vol ser molt amable per tenir molts amics.
Condicció: Si fos amable, tindria molts amics.

Pàg. 201

213

- a) (No) cosir-se la butxaca foradada. (No) perdre la clau.
Causa: Com que no s'ha cosit la butxaca foradada, ha perdut la clau que hi tenia.
Conseqüència: No s'ha cosit la butxaca foradada i, per tant, ha perdut la clau.
Oposició: Encara que ha perdut la clau, no s'ha cosit la butxaca foradada.
Finalitat: S'ha cosit la butxaca foradada per no perdre més la clau.
Condicció: Si s'hagués cosit la butxaca foradada, no hauria perdut la clau.
- b) (No) fer-se fosc. (No) veure-s'hi bé.
Causa: Com que es fa fosc, no s'hi veu bé.
Conseqüència: Es fa fosc; per tant no s'hi veu bé.
Oposició: Encara que es fa fosc, s'hi veu bé.
Finalitat: Es fa fosc i ha encès la llanterna per veure-s'hi bé.
Condicció: Es fa fosc i encendrà la llanterna si no s'hi veu bé.
- c) (No) agafar el transport públic. (No) tenir problemes d'aparcament.
Causa: No té problemes d'aparcament perquè agafa (o utilitza) el transport públic.
Conseqüència: Agafa el transport públic, de manera que no té problemes d'aparcament.
Oposició: Malgrat que no agafa el transport públic, no té problemes d'aparcament.
Finalitat: Agafa el transport públic a fi de no tenir problemes d'aparcament.
Condicció: Agafarà el transport públic en cas que tingui problemes d'aparcament.
- d) (No) treballar en un celler. (No) agradar el vi.
Causa: Treballa en un celler perquè m'agrada el vi.
Conseqüència: M'agrada tant el vi que treballa en un celler.

- Oposició:** Treballa en un celler per bé que no m'agrada el vi.
Finalitat: Treballa en un celler perquè m'agradi el vi.
Condicció: Treballaré en un celler a condició que m'agradi el vi.

Pàg. 202

214

- a) Per anar a aquest poblet haurem d'agafar el cotxe perquè no hi ha cap mitjà de transport públic que hi arribi. Com que som set de colla, però, ens veurem obligats a buscar un segon cotxe, excepte que / llevat que / a menys que vulguem anar molt i molt estrets.
- b) Per obtenir una dieta sana i equilibrada, els dietistes recomanen ser molt prudents en el consum de llaminadures, perquè porten molt sucre i són, en conseqüència, un dels principals factors que provoca càries, especialment en la població infantil i juvenil. Tanmateix, s'ha de reconèixer que també es pot ingerir sucre per altres vies i que caldrà reduir-ne la ingesta en cas que es vulgui una vida longeva i de qualitat.
- c) L'Engràcia sempre donava complexos vitamínics als seus fills perquè creixessin ben forts. Tanmateix, aquest hivern s'han refredat tot sovint i, en conseqüència, ha decidit deixar-ho córrer.
- d) Com que la crisi econòmica s'ha agreujat, el nombre d'ajuts dispensats per Càritas ha crescut un 30 %. Si bé és cert que el nombre total de persones que hi han recorregut és si fa no fa la mateixa que l'any passat, cal dir que aquestes persones necessiten més diners per satisfer necessitats bàsiques d'habitatge o d'alimentació però també de formació, a fi que puguin trobar feina aviat si no en tenen.

Pàg. 203

215

- a) Excepte que pari de ploure a bots i barrals, no sortiré a fer els encàrrecs, tot i que se m'hagi obligat a fer-los perquè no veig que siguin tan urgents.
- b) Suposant que / Si / En cas que demà vinguessin a casa els meus amics de Tortosa, hauria de demanar ajut perquè / atès que justament seré fora tot el dia, ja que he d'assistir a un congrés de robòtica i, si bé / encara que aquest és un tema que no m'interessa pas gaire, em veig obligada a anar-hi a fi de / per / per tal de millorar els complementos de sou.
- c) Encara que / Per més que cregui que no tens raó, no et discutiré pas el que dius perquè penso que, ja que aviat faràs divuit anys, has d'aprendre a procedir en la vida segons les teves pròpies conviccions, de manera que els encerts que tinguis siguin ben teus com també els errors.
- d) Com que es preveu que demà nevarà moltíssim i, per tant, no podrem sortir de casa, penso que fóra convenient comprar molts queviures perquè / a fi que puguem alimentar-nos en cas que / suposant que (NO: *encara que*) l'aïllament s'allargui durant dies.

Pàg. 204

216

- a) Si us ho expliqués bé, segur que tots ho entendríeu.
- b) Què ocorreria si no hi anés?

- c) Si no me l'haguessis presentada abans, no l'hauria reconeguda.
- d) No ens ho prendríem molt malament si algú ens perdés la càmera?
- e) Creieu que hauríeu estat contentes si us ho haguessin fet a vosaltres?
- f) Si no l'haguéssiu esperada, també ella s'hauria quedat sense sopar.
- g) Si s'hagués venut aquesta casa i no l'altra, n'hauria tret més diners.

Pàg. 205

217

- a) Si em tenyeixo els cabells de groc fosforescent, causaré sensació.
Si em tenyís els cabells de groc fosforescent, causaria sensació.
Si m'hagués tenyit els cabells de groc fosforescent, hauria causat sensació.
- b) Si prohibeixen els cotxes particulars a ciutat, agafaré l'autobús.
Si prohibissin els cotxes particulars a ciutat, agafaria l'autobús.
Si haguessin prohibit els cotxes particulars a ciutat, hauria agafat l'autobús.
- c) Si puc parlar amb el president de la Generalitat, li diré el que en penso.
Si poguéis parlar amb el president de la Generalitat, li diria el que en penso.
Si hagués pogut parlar amb el president de la Generalitat, li hauria dit el que en penso.
- d) Si sóc testimoni d'una agressió racista, la denunciaré.
Si fos testimoni d'una agressió racista, la denunciaria.
Si hagués estat testimoni d'una agressió racista, l'hauria denunciada.
- e) Si disposo de dos minuts per escapar-me d'una casa en flames, salvaré qui pugui.
Si disposés de dos minuts per escapar-me d'una casa en flames, salvaria qui pogués.
Si hagués disposat de dos minuts per escapar-me d'una casa en flames, hauria salvat qui hagués pogut.
- f) Resposta orientativa:
Si se m'acaba la tinta enmig d'un examen, seguiré amb llapis.
Si se m'acabés la tinta enmig d'un examen, seguiria amb llapis.
Si se m'hagués acabat la tinta enmig d'un examen, hauria seguit amb llapis.

Pàg. 206

218

Resposta orientativa:

Si se'm punxés una roda anant per l'autopista, perdria el control del cotxe.
Si perdés el control del cotxe, toparia amb la tanca de protecció.

Si topés amb la tanca de protecció, el cotxe sortiria rebotat violentament.

Si el cotxe sortís rebotat violentament, qui sap què més passaria...

Pàg. 207

219

Possibles respostes:

- a) No hi ha estat a temps perquè / ja que va a peu coix.
- b) Ho va dir per cridar l'atenció, perquè / ja que ningú no feia cabal d'ella.
- c) Si no vingués l'Amèlia sinó l'Amàlia, estariem perduts.
- d) Posat que plugués, no agaféssim* l'impermeable sinó el paraigua.
- e) Si no haguéssis vingut tu amb el cotxe, ens hauríem quedat sense funció.
- f) Si el veu un altre cop amb aquella mossota, l'escanyarà!
- g) Aclarim tot seguit aquest malentès; si no, es farà gros de debò.
- h) Com que té l'estómac regirat, no podrà venir a berenar.

* La forma en imperfet de subjuntiu *agaféssim* és correcta, com també ho fóra en condicional: *agafaria, agafaries*...

Unitat 54

Pàg. 208

220

habilitar, aclarir / esclarir / clarejar, travessar, empobrir, acovardir
agilitar, desfavorir / afavorir, turmentar, enriquir, abaratir

221

mot	prefix	arrel	infix	sufix
abonyegar	a-	bony	-eg-	-ar
allargassar	a-	llarg	-ass-	-ar
esprimatxat	es-	prim	-atx-	-at
esclarissat	es-	clar	-iss-	-at
endormiscat	en-	dorm	-isc-	-at
emblanquinar	em-	blanqu (= blanc)	-in-	-ar
esmicolar	es-	mic	-ol-	-ar
apedregar	a-	pedr	-eg-	-ar

Pàg. 209

222

Activitat	Objecte
<i>guardaespatlles</i>	<i>porta-revistes</i>
portaveu	paracaigudes
guardabosc	parafang
	parallamps
	para-sol
	portamonedes
	portaavions
	guarda-roba

223

- a) Has dit que faria un dia preciós; però, de moment, el cel s'ha ennuolat.
- b) Digues al senyor Valentí que et desossi el pollastre.
- c) Cal que espolssem els seients del cotxe.
- d) La Carme ha decidit moblar el pis a partir del desembre.
- e) No em turmentis i col·labora-hi.
- f) Els sarraïns assetjaren Barcelona l'any 985.
- g) Un cop va utilitzar tots els amics, va arraconar-los.

Pàg. 211

224

Tots els refranys es poden fer servir en sentit figurat, aplicats a situacions diferents d'aquelles que els van generar. Tanmateix, val a dir que els refranys **b**, **e** i **f** solen tenir una aplicació força literal.

- a) Qui no vulgui pols que no vagi a l'era.
'Si no vols sortir perjudicat d'un afer que es presenta complicat, no hi participis.'
- b) Al maig cada dia un raig.
'Sovint a les tardes de maig plou.'
- c) No diguis blat fins que no sigui al sac i ben lligat.
'No donis res per segur fins que no sigui fet del tot.'
(Aplicació concreta: Un partit no s'ha guanyat fins que l'àrbitre no n'ha xiulat el final.)
- d) Març, marçot, mata la vella i la jove si pot.
'El pas climatològic de l'hivern a la primavera fa que molts es constipin de valent.'
- e) A la taula i al llit al primer crit.
'Cal no fer-nos pregar quan ens criden a menjar o a dormir.'
- f) Cel rogent pluja o vent.
'Es diu que els núvols de color vermellós són senyal de mal temps.'
- g) Per Nadal cada ovella al seu corral.
'És costum general de les famílies de trobar-se per les festes de Nadal.'
- h) Tal faràs, tal trobaràs.
'Allò que fem que no està bé tindrà conseqüències negatives per a nosaltres el dia de demà.'

Pàg. 212

225

passejar → passeig – passejada
oblidar → oblit – oblidadís, inoblidable
cridar → crit – escridassar, cridòria, cridadissa
pronunciar → pronúncia – pronunciament, pronunciació

enyorar → enyor – enyoradís, enyorable
escalfar → escalf – escalfador, reescalfar
xisclar → xiscler – xiscladissa, xiscler
dubtar → dubte – indubtable, dubtós

ajudar → ajut – ajudant
enderrocar → enderroc – enderrocament

esbargir-se → esbarjo – esbargiment
bombardejar → bombardeig – bombardejament

Pàg. 213

226

- a) **gota**: gotera, gòtic, degotar, gotellada
- b) **sec**: assecadora, secà, séc, secall
- c) **cantar**: cantúria, cantaire, cantussejar, cantó
- d) **suro**: surar, surra, sureda, surós
- e) **vi**: vinater, vinagre, vinarossenc, vinífer
- f) **parar**: parallamps, para-xocs, paravent, paranoia

Pàg. 214

227

lliurament, embargament, cansament, assessorament, avergonyiment
patiment, avortament, naixement, cessament, finançament

228

Objectes: sostenidors, batedora, estenedor, espremedora, mocador, torradora, encenedor
Oficis: acomodador/a, nedador/a, teixidor/a, bevedor/a, corredor/a

Pàg. 215

229

«lejia»: lleixiu; «huelga»: vaga; «aplausó»: aplaudiment
«algo»: alguna cosa; «carajillo»: cigaló; «poste»: pal
«idiotez»: idiotesa; «cierre»: tancament; «puesto»: lloc
«sombrilla»: para-sol; «adoquín»: llamborda; «busson»: bústia
«contrabando»: contraban; «cucharón»: cullerot; «dato»: dada
«iojo!»: comptel!; «susto»: ensurt; «una tesis»: una tesi
«butano»: butà; «embrague»: embragatge; «juerga»: gresca

Unitat 55

Pàg. 216

230

- a) satisfeta, contenta, entusiasmada
- b) ple, gras, obès
- c) proposar, demanar, exigir*
- d) fresc, fred, gèlid
- e) plovisqueja, plou, diluvia
- f) tebi, calent, abrusador
- g) indiferència, prevenció, enemistat, ressentiment*
- h) degota, regalima, raja, cau a raig fet
- i) molest, enfadat, irritat, colèric
- j) simpatia, amistat, amor, passió*

* Segons el sentit que es doni els mots en un context concret, són possibles altres ordenacions, que l'alumnat hauria de justificar.

231

Dins de cada apartat subratllem de la mateixa manera les expressions que han esdevingut contextualment sinònimes:

- a) En aquesta cantonada, van topar dos cotxes. Per sort, els conductors dels vehicles van resultar il·lesos, però un dels automòbils ha quedat totalment malmès.
- b) Ahir, a Fraga, J. G. S. va assassinar H. M., marroquí, a cops de martell. L'agressor era company del ciutadà magribí en la recollida de la fruita a la localitat i, sense que se'n sàpiguen les causes, va decidir matar-lo. Diverses associacions nacionals, conjuntament amb els amics de la víctima, han denunciat l'assassí i prendran les mesures judicials corresponents contra l'homicida. No s'ha trobat l'arma, que l'autor del crim devia amagar.

Pàg. 218

232

- a) més general que l'altre: pèl / cabell
- b) més intensiu que l'altre: pèssim / dolent
- c) més especialitzat que l'altre: cefalàlgia / mal de cap
- d) més col·loquial que l'altre: calés / diners
- e) d'un abast geogràfic diferent que l'altre: huït / vuit
- f) més positiu que l'altre: separació de l'aula / expulsió
- g) més infantil que l'altre: mama / mare

Pàg. 219

233

desobeir, desembussar, disculpar / exculpar, abans, antirevolucionari

immoral / amoral, deshonest, olor, malparlat, dissort

acrític, il·lògic, enrere / endarrere, sota / davall, (so) greu

asimètric, atípic, intransitiu, (síllaba) àtona, derogar (una llei)

enfora, il·lícit, avall, il·legítim, irremeiable

234

vàter → lavabo, servei, excusat, comuna...

cec → invident, discapacitat visual, deficient visual, disminuït visual

sogra → mare política

morir → finar, produir-se el traspàs de, anar-se'n (a l'altre barri), deixar-nos, no ser entre nosaltres...

manicomi → centre de salut mental, casa de salut, centre de rehabilitació psiquiàtrica, frenopàtic...

parir → donar a llum, infantar, posar al món, portar al món...

avortament → interrupció voluntària de l'embaràs, interrupció induïda de la gestació...

fer pipí → orinar, fer un riu...

Pàg. 220

235

Possibles definicions:

moto f. Vehicle de dues rodes amb motor.

cotxe m. Vehicle petit de quatre rodes que sol transportar fins a cinc persones.

autocar m. Vehicle gros de quatre rodes que pot transportar una cinquantena de persones, totes assegudes, que han concertat prèviament el viatge i n'han decidit la ruta.

autobús m. Vehicle gros de quatre rodes que pot transportar una cinquantena de persones, o més, segons el model, unes quantes d'assegudes i les altres dretes, que segueixen una ruta preestablerta per la companyia propietària del vehicle.

mocassí m. Calçat pla de pell que cobreix l'empenya sense cordons ni sivelles.

fèmur m. Os de la cuixa.

veler m. Nau de vela.

serp f. Qualsevol rèptil mancat de potes que forma part del grup dels ofidis.

violí m. Instrument musical de mida petita que es toca amb un arc.

pantaló m. Peça de roba amb dos camals que cobreixen les cames o una part de les cames des de la cintura.

tenalles f. pl. Instrument que serveix per a agafar fortament alguna cosa, arrencar-la, tallar-la, etc., que consisteix en dos alçaprems de metall encreuats que poden girar al voltant d'un eix comú situat en llur punt d'encreuament.

tambor m. Qualsevol instrument de percussió amb una o dues membranes esteses en una caixa de ressonància de fusta, metall, terrissa, etc., que pot tenir formes diverses.

Pàg. 221

236

- a) Es **petava** de riure. *tr. / hiperb. / obs.* [verb transitiu / ús hiperbòlic / obsolet]
- b) Quin fracàs; ens hi hem ben **lluït**... *tr. / iron. / poè.* [verb transitiu / ús irònic / poètic]
- c) No li agrada **pencar**. *fam. / adv. / fig.* [registre familiar / adverbi / ús figurat]
- d) Una resposta **aspra**. *fam. / intr. / fig.* [registre familiar / verb intransitiu / ús figurat]
- e) Treballa de **pixatinters** en aquella oficina. *fig. / desp. / poè.* [ús figurat / ús despectiu / ús poètic]
- f) Va ser una pel·lícula **bestial**. *pron. / hiper. / lit.* [verb pronominal / ús hiperbòlic / ús literari]

Unitat 56

Pàg. 222

237

Vinyeta de l'esquerra (1): registre col·loquial

Vinyeta de la dreta (2): registre culte (llenguatge especialitzat)

Comentari

Entre aquests dos fragments hi ha una diferència de registre (o varietat estilística), que és el conjunt de característiques lingüístiques que resulten de l'adequació del missatge al context. Així, entre els dos fragments citats s'aprecia una gran diferència pel que fa a la situació, la qual és informal en 1 (una conversa entre amics) i formal en 2 (lliçó magistral d'economia).

El registre d'un text depèn, bàsicament, de quatre factors vinculables a aspectes del procés comunicatiu: el **tema** (lligat al referent), la **intencionalitat** (o finalitat), el **grau de formalitat**

(lligat al grau de familiaritat entre emissor i receptor) i el **canal**. El fet que hàgim de parlar o escriure sobre un **tema** (o camp) ja ens obliga a unes determinades seleccions lingüístiques. No fem servir el mateix tipus de llenguatge per a parlar d'un tema **especialitzat** que per a tractar d'un tema **general**. En un text especialitzat, doncs, es fa servir la corresponent **terminologia** (és a dir, el conjunt de mots o termes propis de l'especialitat). En 2, per exemple, trobem *inflació* o *poder adquisitiu*, termes característics de les ciències econòmiques (en canvi, si bé el tema d'1 és més o menys el mateix, el lèxic i les construccions que s'hi empen són totes unes altres).

La **intencionalitat** (o finalitat) també caracteritza el text produït. En el fragment 1 la intencionalitat era queixar-se de la conjuntura econòmica, mentre que en 2 era explicar-la d'una manera objectiva, sense barrejar-hi sentiments personals. En el primer cas la finalitat és subjectiva; en el segon, objectiva. Quan la intenció és objectiva i neutra, com en els textos explicatius (2), hi ha abundància d'oracions enunciatives en 3a persona, i l'emissor busca passar desapercbut. És en el registre científic on aquestes característiques apareixen més ben il·lustrades. En canvi, en altres registres (com el col·loquial, però també el poètic) predominen les intencionalitats més aviat subjectives, perquè el que es pretén és sobretot transmetre emocions i reflexions personals. L'ús de la 1a persona o de frases exclamatives contribueix a donar un to més subjectiu (funció emotiva) als textos.

El **grau de formalitat** depèn sobretot de la major o menor coneixença o familiaritat que hi ha entre els interlocutors. No ens adreçem igual a un desconegut que a un conegut de tota la vida. Així en el fragment 1 podem suposar que l'emissor i el receptor es tenen una certa confiança, fet que no es mostra en 2. Cal advertir que el nivell de formalitat no depèn tan sols del grau de proximitat o confiança que hi ha entre els interlocutors, sinó també del lloc o les circumstàncies en què es troben. No fem servir el mateix llenguatge en públic que en privat, ni enraonem igual davant un auditori incondicional que davant d'estranyos. I és que la major o menor *distància psicològica* entre els interlocutors, com la que suposa la diferència d'estatus, comporta també un ús particular del llenguatge, com veiem en el contrast entre 1 i 2.

El **grau de formalitat** té, com veus, clares conseqüències en la manera de fer servir l'idioma, ja que implica unes seleccions tant pel que fa al vocabulari com pel que fa a les estructures sintàctiques (només cal adonar-se de la complexitat sintàctica de 2). I és que, com més alt és el grau de formalitat, més control cal exercir sobre allò que diem o escrivim. Per això, en un text formal com el de 2 les frases són més elaborades, el vocabulari més ajustat i el conjunt més correcte i no hi apareix cap marca de tractament de l'interlocutor (en canvi, en 1 qui parla tracta de tu qui escolta).

El **canal** és oral en tots dos casos, però en 2 podríem dir que, ben mirat, es tracta d'un fals oral, perquè és tan formal que és com si fos un escrit culte dit en veu alta.

Pàg. 223

238

temor (culte) / por (estàndard) / cangueli (col·loquial)
embriagar-se (culte) / emborratjar-se (estàndard) /
entrompar-se (col·loquial)
indigent (culte) / pobre (estàndard) / pelat (col·loquial)
pusil·lànim (culte) / covard (estàndard) / cagat (col·loquial)
incomodar (culte) / molestar (estàndard) / empenyar (col·loquial)

gosadia (culte) / valor (estàndard) / pebrots (col·loquial)
albirar (culte) / veure (estàndard) / clissar (col·loquial)
ensutzar (culte) / embrutar (estàndard) / emmerdar (col·loquial)
bell (culte) / bonic (estàndard) / maco (col·loquial)
col·lisió (culte) / xoc (estàndard) / trompada (col·loquial)
accídia (culte) / mandra (estàndard) / nyonya (col·loquial)
cavil·lar (culte) / pensar (estàndard) / barrinar (col·loquial)

Pàg. 224

239

Possible versió del text de Francesc Macià i Gras substituint *fotre* per altres verbs (diferents de *fúmer* o de *cardar*):

Anar-hi anant...

A: Hola! Què fas per aquí, Pep?

B: Poso / Fico oli a la moto, que em fa el boig.

A: Però, com t'han quedat / t'has embrutat les mans! (NO: com se t'han quedat...)

B: Sí, ja ho veus, les tinc fetes una merda.

A: I el teu germà Tòfol, què fa / I al teu germà Tòfol com li van les coses? M'han dit que es va clavar una pinya amb el cotxe, oi?

B: I fort que se la va clavar. Ara que tot li anava bé i ja no es moria de gana com abans...

A: Què dius, ara! (NO: Què em dius!) Tan malament estava?

B: Molt. I el pitjor és que ara, estant tan malament per l'accident, ja no pot fer res. Em fa molta pena!

A: Jo ja li deia: et faràs mal! Però a ell li era igual, el que jo digués. (NO: Però a ell li donava igual...) Deia que amb el cotxe feia el que volia... Ja saps que és un maleit milhomes...

B: No te'n riguis!

A: No me'n burlo pas. I tu no et posis així... Per cert, què has fet avui que fas (NO: poses) tan mala cara?

B: És que aquesta nit m'he mort de fred, tant que m'he hagut de posar dues mantes més al llit / m'he hagut d'afegir dues mantes al llit. Quan m'ha tocat el despertador, l'he ficat / desat al calaix de la tauleta de nit per no sentir-lo... Per esmorzar m'he pres un got de llet i he sortit corrents de casa cap a la feina. Esperant l'autobús, m'he posat nerviós. Un cop dins, un paio que hi havia m'ha clavat / donat una mirada que feia por: com que xiulava, s'ha pensat que me'n reia / me'n burlava... Però bé, però no et vull clavar més la pallissa...

A: Sí, ja en parlarem un altre dia perquè se'm fa tard. Adéu!

B: Adéu!

Nota: On es pot dir *riure's* o *burlar-se* es pot dir també *fer befa* o *mofar-se*. Ex.: «No te'n fotis» → *No te'n riguis, No te'n burlis, No te'n mofis, No en facis befa*. És important mantenir el registre col·loquial. Així, no és adequat dir *Em produeix / causa molta pena!*, de registre culte.

Pàg. 225

240

Central i nord-occidental

Valencià i balear

1) foscos, tristos...	→	a) calces
2) cordill	→	b) fems
3) faldilla	→	c) foscs, trists...
4) mitges (f.)	→	d) cordell
5) escombraries	→	e) faldeta
6) gerro	→	f) mesclar
7) barrejar	→	g) pitxer

241

Central i balear	Valencià i nord-occidental
1) mirall	a) jóvens, hòmens
2) treure	b) traure
3) néixer	c) espill
4) vermell	d) nàixer
5) meva, teva, seva	e) meua, teua, seua
6) joves, homes	f) roig

Pàg. 227

242

DIALECTES**geogràfics**

català oriental
 rossellonès o septentrional
 central
 balear
 alguerès
 català occidental
 nord-occidental
 valencià

historicogeneracionals: català medieval, del segle XVI...

socials

parlar de la murrialla, argots professionals...

Unitat 57

Pàg. 228-230

243

Text 1: predicció meteorològica

Text 2: recepta de cuina

Text 3: carta de restaurant

244

Tesi: l'home no acaba de trobar el paper que juga la seva masculinitat en la seva societat actual.

Argument 1: els uns demostren la seva masculinitat matant les seves companyes.

Argument 2: els altres s'acosten a les dones en l'aparença externa per potenciar erròniament el seu «costat femení».

Exemples:

a) desfilades de moda*

b) reportatge de la revista *Elle*

* L'autora aconsegueix donar valor a aquest argument, aparentment feble i frívol, avançant-se als possibles retrets o contraargument («Ja sé que hi ha altres miralls més seriosos») i recordant que la imatge té un pes important.

Pàg. 232

245

Text	Tipus de text	Gènere textual (possibles respostes)
a)	conversacional	trucada telefònica
b)	conversacional / narratiu	entrevista / crònica periodística (amb testimonis reportats)
c)	argumentatiu	article d'opinió
d)	instructiu	nota informal amb les instruccions d'un aparell

Pàg. 233

246

Exercici obert

Nota: El text s'ha inventat amb la intenció que sigui polèmic.